מאת הרב הגאון וכו' מוהר"ר יואל חסיד ז"ל מאמטשיסלאוו.

מסכת זבחים

פרק א מ"א במשנה אלא שלא עלו לגבעונים לעשה תורה וכו' פל"ל. כמה שנים פי' ק"ל למה לא פי' רש"ב כאן כמו במנחות ע"ש והגמ' אומר אומר הן כאן הן שם [פי' שהי' לו לכתב"ב להביא קושית הגמ' כאן דהו"ל למימרו ולא עלו וכו' ומ"ש אומר אלא ושם במנחות הביא הרש"ב מאי קושיא והגמ' פריך הא קושיא בין הכא ובין התם]. ואין לפרש ואומר אלא שאם כתב כאן הייתי אומר לחסי אסור לעמוד הבאר מבום שאינו מיכר בין שולה לשלמים אבל שם שעשה מחבת לשם מרחשת ביכר שהיא טובה במחבת ולא אכפת [לן] אם יעשה הבאר במחבת לכן כתב שם וכ"ש הכא ולכתוב כאן ושם עריפת לי' מילתא וק"ל. גם יש לדקדק דעת רש"י ותוס' [פי' דהכא רש"י ז"ל פי' במשנה על הפסח בזמנו דסיינו מתנות כיום והוא לדעת ר"י לקמן בגמ"ג וכן בדברי הבוס' ד"ה הפסח ג"כ לא נתפרש איך ס"ל ואפשר דס"ל באמת לחלוקה כל"י ולכן פי' רש"י אליבא דל"י] אבל הר"ב דפוסק [לקמן מ"ג] כבן בתירה כמו הרמב"ם לשה כתב מתנות. וכ"ל דעת הר"ב הוא"ל ותנא דתמני' נקט הפסח בזמנו ע"כ כל"י סביבה לי' דלא זמנו הוא דווקא לאחר מנות אמת לריב"ב הוי [קודש חלות] כמו זמנו אבל אין זה זמן [בגמר] דאפי' לב"ב אסור לשחוט קודש חלות כמו שכתב הר"ש לפי' התי"ש ביין שם לכן פי' הר"י דהמשנה סברה כמו רבי יהושע דווקא בזמנו אבל קודש חלות כשר אבל באמת פסק בי"ד ביבמן וכו' כי היכי דאיתה פסולים כתב כמו פסק הלכה שני כריב"ב ולכן כתב בי"ד ביבמן ולא כתב אחר חלות אבל הרמב"ם אפשר שסובר") דאף דהלכה כב"ב בשאר פסח בי"ד בשחרית בלא לשמו דפסול משום דהוי כזין הפרבים. אבל אם שחט שחרי קרבנות לשם פסח בי"ד שחרית אחו פסול רק הוי שלמים כמו בכל השנה דאפשר לומר דגם ב"ג מודה בזה דדוקא בשאר פסח גופא דהוא עומד היום ושוב לשמוע והוי רק כמו מחוסר זמן ולפיכך פסול לא כן אם שחט שחרי קרבנות לשם פסח דלא נקרבו בשם פסח אפשר דהוו כשרים גם לב"ג אם שחט בי"ד בשחרית. ויש להבין דלפי פי' המחבר המדייק מלשון הר"ב במ"ב דאמר בי"ד ביבמן ולא קאמר עד חלות דהוא זמני אליבא דב"ג מ"ב יהי' דברי רש"י ז"ל סותרין זא"ז דבפסח בזמנו במ"מ פי' מחלות היום והוא הר"י ובמשנה ב' נבי המתפיין לשם פסח פי' בי"ד ביבמן ולא כתב אחר חלות והוא ממש כדברי הרש"ב דאליבא דב"ג אמנם יש לתרץ כמו שכתב המחבר אליבא דהר"ב דע"כ התנא דרישא דנקט הפסח בזמנו מ"כ כל"י ס"ל. אבל בסיפא פירש"י אליבא דב"ג: מ"ב במשנה לשם גבוה מבן כשרין וכו' יש לדקדק דבריהם אחר לשם גבוה מבן לבד משמע הא לשום לבן פסול ובסיפא אחר לשם גמור מבן פסולין משמע הא לשום לבם כשר ואפשר לומר דהא תנא גופא מפשקא לי' דיבול לבוא דוקא במורם [ממנו] אבל שום פסול לו אפשר לו לומר [דגם] שום כשר ומה שלא אמר הקרא שום [פי' דהקרא לאשר יריחו משמע דוקא דבמורם מהם כשר ולא בשום] משום דהתי' אשר יריחו לריך ג"כ לבבל שהוא במיתה כמו שמביא התי"ש בשם הגמ' וזל בתר טעמא דליכא חילול ג"כ בשום דהם לא הוילין לכן קתני מילתא פסיקא דגבוה ולתי כשר ומתוך ולתי פסול אבל שום הוא פסק וק"ל:

פרק ב מ"א תוי"ש ד"ה ומבול יום וכו' ולי נלתה לתי' לדברי הרב התוי"ש דהוא לי' נפרש מבול שהוא ממש כמו שפי' לקמן בני המוסר כפורים [וגם לא הביא הדרש שם] בהומת עולם [וא"כ כ"ל דכוכת הר"ב דבא הקרא דובא השמש ועבר על הדיוק מבול שהוא ממש וא"כ קשה קושית התוי"ש דברים מס' בכורות וכו' וי"ל] דה"פ שם הר"ב כמו שכתב בגמ' מבול יום אחין מהרתו נגמרת כו' אסור לאכול בתרומה ונקט תחלת המקרא [ובא השמש ובער דמזה לתי' דאסור לאכול בתרומה] ומשום שאסור לאכול לכן חילל עבודתו וכמו שאמרה הגמרא בדף ע"ש ע"א וכמו שהביא הרב תי"ש דמה לבני"ש כו' וכדמקיים הגמ' אימא תנא ענין כו' ומשום דגמר חילול חילול בתרומה דאסור בתרומה מחיל עבודה ונקט הרב בקיצור ודו"ק. [כוכת המחבר דאין כוונת הר"ב בזה שהביא הפסוק ובא השמש ובער לאיים המבול וכו' כמו שהביא הרש"ש ס"ב מהי' הקושיא על הרב מבכרות וכו"ל ונם מהי' הקושיא לזה לא הביא המבול כמו שהביא לקמן בני המוסר כפורים וגם לזה לא הביא הדרש של כהומת עולם על המוסר בגדיים רק כוונתו שהביא הפסוק שאסור לאכול בתרומה ולכן חילל עבודתו ולא דייק המבול כמו שכתבו הרוש"ש המוסר כפורים גם לזה לא הביא הדרש של כהומת עולם בני המוסר בגדיים. וק"ל]: מ"ג תי"ש ד"ה כמלומו כו' בני קרא דלא יהלה מב"ל. הנה הם שאמר דכתיב בני קרא דלא יהלה הייתו בפ' קדושים אבל כאן מביא פסוק מן פ' לו קרא אריכא דנזכרו שניהם מון לזמנו ומון לתקומו כדאמר כאן הגמ' אבל קרא דפ' קדושים קרא צעא שלא נזכר אלא מון לתקומו ושוב דלרלונכם תזכרוהו כתיב משמע רק זביחה ואתו בעיון שנקריב כל המתיר דסיינו זריקה שעד שם מלוי [כמלומו] שהוא הפוף לכן מביא רש"י ז"ל פסוק יהלה לבפר וכפרה הוא בדם וזהו הכל לבבכם הרב תי"ש דלרלונכם משמע לי' שלריך זביחה לשמה אבל באמת בחולין דף י"ב מביא הגמ' דמן לרלונכם יליף למתפסק בקדשים שהוא פסול ע"ש וא"כ שיש ענין בלל לפסול מחשבה לכן הדין עם רש"י: מ"ה תי"ש ד"ה וחכ"א כו' ל"ש וחכמים היינו ת"ק עכ"ל ואפשר לומר דלא תאמר סתם מצנה כ"מ

וא"כ ר"מ ור"י הלכה כר"י לכן הביא וחכ"א ואת הלכה כחכמים:

פרק ג מ"ב במשנה. נתנו על גבי הבבש כתב תי"ש לשון הרב נתנו פסול וכו' ע"כ דאילו היה כשר הרלוי לעבודה היין דהבעלים מתכפרו כדתנן בריש פרק ג' אין זריקה דלא מכפרת שריא בשר בתחילה כל"ל. פי' רק הבשר אסור לאכול אין כפרה מתעפ"כ יחזיר עוד ויקבל ויתן על המזבח כדי שיהא מותר לאכול הבשר ע"ז קאמר הגמ' אין זריקה דלא מכפרת כו' אלא ש"כ שקבל הפסול ונתה הפסול על הבבש כו' א"כ אז לא מתכפרו בעלים לכן יחזור הבשר ויקבל ויתן על המזבח ויהיה מכפר ואז שרי ג"כ בשר בתחילה והר"ב תוי"ש קילר בדבר [כוונת המחבר שעלם לבאורים כי גם הוא קילר בדבריו אך נראה שהמקרו בדפוס או בהעתקה איזה מילים לשבבר. וכך הוא כונתו התוי"ש בא להסביר דברי הר"ב שפי' נתנו פסול ובאמת היא אקימתא בגמ' כ"ו ב'. דמדקאמר בפ"ג מ"ב יחזור הבשר ויקבל ע"כ מייתי בנתנו פסול דאי מייתי בנתנו בשר ואת מנלה הדם בנתיבה הראשונה לכפרת בעלים אבל הבשר אסור דלתמר שמואל שם לכפרה נתנו ולא לדבר אחר (הייע לאכילת הבשר) ואת לא הוי מהני מה שהי' עתה הבשר עוד הפעם את הדם במקומו כיון דבנתיבה הראשונה הי' אין כאן כפרה וא"כ אין יהי' נימה הבשר וא"ה מאתר הגמ' שם מי איכא זריקה דלא מכפרת (הייגו הזריקה שני' וכתו שפירש"י ז"ל) והבשר יהי' מותר וא"כ אין תקנה לבשר הזה דלתמר שמואל שם. אבל אם אם כאן פסול בשעת הראשונה ואז אין כאן עוד הרלאה וכפרה דהלוה הנתן פסול הוא ואין עבודתו עבודה ולכשון הרמב"ם שהביא התוי"ש לפיכך אם יחזור הבשר ויתן פעם שני אז יהי' הסרלאה והכפרה ואז שהי' הזריקה מכפרת ואז גם הבשר יהי' מותר בתחילה כ"ל לפי"ד הבשר של המחבר [לקמן מ"ד] :

פרק ד מ"ה מ"ש ד"ה ר' יוסי מחייב מ"ד קדשי מבוי"ס כו'. אבל מ"ר דוחה אני בשלו לאחמיר כו' ומבאן מחיה לדברי האומר כו' מכ"ל. נ"ב ונ"ב שאין מחיה אדרבה רבי' אמה ממנה הרב תוי"ש ולא בוד אלא דהיא זה בגרייתא דהא ודאי דפליג ר"י על הבוחש נתון אלא נראה דיש לדקדק למה אמר הברייתא דוחה אני להחמיר הל"ל בלשון המשנה ר"י מחייב אלא נראה דר"י רק מחמיר לבתחלה שלא לאכול פגול ונותר ומעמא של מבו"ס אבל לא לחייב בחזיר כרת ובמוגב קרבן ואף שמפיק מקרא כמו שמביאים בברייתא שלא בכן לה"ש ר' יוסי מפוקי מקרא לי' דבשבילו משמע למעט ולה' משמע לרבות ולכן מחמיר מספק ולכן לא הביאה הברייתא והבוחשן בחיך דבהא מחייב כמו שמפורש בתמני' וק"ל [ולא רק חומרא בבאיתן דמתני' וא"כ הוי בחמת רבי' דר"י לא קאי בחיוב רק על הבוחשן בחוץ. דבאיתן היינו רק חומרא דלאחר ר"י בברייתא וא"כ איך אמר בתמני' בלשון ר"י מחייב וק"ל] :

פרק ה מ"ד מ"מ ד"ה הטילה קדשי קדשים ל' הר"ב משום דלא כתיב בקרא כו' ואיתא ומה"מ הל"ל מי גבי זבחי שלמי לבור כו' מכ"ל. ואפשר לומר דבשלמא שלה דינה משונה מכל הקדשים שמשנה ונתות ובגיל לאיים ולריך למתני בפ"ע לחכי מי גבה ג"כ אבל דהיא קדשי קדשים [לא] כמו בכל המזבחות הקדומות תפי שנמשנה זו [קתני] מה שאין בתחרות דוק ותמצא אבל זבחי שלמי לבור שיים בכל דבר לחמות נמלא לגמרא משנה שלמה רק זבחי שלמי לבור מי' לריך לבאר כל הדיבים והי' מתריך בתוס. ובאמת כאן בזו המשנה זבחי שלמי לבור ק"ק ואחמות כו' [דאז לבד שני' מיוחד כיון דמיון לאחמות גם] אין הלבון שפל [שלא הי' בחמות הלבון כמו לבון המשנה שבכל הש"ס שהיא מדוקת תלד כמודע לבבקיאים] ואם הי' שוה זבחי שלמי לבור ואחמות קדשי קדשים פשיטא אינו שייך דהא נפי' בני אחמות כתיב קדשי קדשים לכן בנה סתם וסמוך על שולה דזה הפשט של עולה שייך ג"כ בני שלמי לבור ושוב שפיטא שהן מוין לאחמות בכל דבר ודבר כך נלתה לי: מ"ו תי"ש ד"ה בכל מקום בעזרה לבון הרמ"ב מ' ויש לדקדק אמאי שינה הכא ונקט בעזרה כו' וכ"ל דתנא מ' דהמס קאי על מבבן מכ"ל פי' ומס לא נזכר לפנים מן הקלעים אלא לפנים אהילה אבל שמיעה לא הוזכרו שם דו"ק: [כ' דבא המחבר לרמז לנו במלת ודו"ק לדלחורה קשה מאי מפני הרוי"ש דתכלה דלעיל מסרך סריך וכו' הלוא המשנה ו' סמוכה למשנה ה' ובתכ"ד נתחלפו הסמלים דהאי מנא דמשנה ו' לא הוא מנא דמ"ה ונם שם אפי' היא מנא אחר מ"ש דתנא דמ"ה מסריך סריך וכו' ותנא דמ"ד לא מסריך סריך הלא המשנה ו' סמוכה יותר ממשנה ה' מסדרן דחוקה שיש בין מ"ה דפ"ה דמכילתין למ"ד דפרק בתרא ואם סתנא דמ"ה מסריך סריך בדרך רחוקה אינו בין מ"ה דפ"ה דמכילתין למ"ד דפ' בתרא. דהמשנה דפ' בתרא היא מאוחרת מהמ"ה דפ"ה כש"כ וכש"כ דהי' לו לתנא דמ"ש למיסרך אחר התנא דמ"ה דהיא נראית והמוכה ונם מוקדמת היא דמיין בזה יותר דמיסרך סריך מלפניו מלומר דמיסרן סריך מלאחריו כמו שמורה הלבון דמיסרן סריך בכ"מ דהוא על דבר שלפניו ולא על לאחריו כמוכן ולפיכך נא המחבר לומר דהתנא של מ"ה דמייתי בתחילה ולעניין אהילה אמי נמ"ד פ' בתרא בלבון לפנים מן הקלעים אמי נמי הכא בלבון לפנים מן הקלעים לא כן בתנא דמ"ו דמייתי לענין שמיעה ולפנין שמיעה לא הוכר זה המקום:

פרק ו מ"ב תוי"ש ד"ה קבן דרומית מערבית וסר"ב שמתיק מערבית דרומית ולא ר"מ מידי כו' עכ"ל נראה דהר"ב שמתיק ע"פ לבון הפסוק לפני ה' אל פני המזבח דסיינו לפני ה' זה מערב אל פני המזבח זה דרום ובני ג' מלמעלה בני עולות המוף דשם ע"כ לריך לעולות בבצע ופונה מחלה בקרן דרומי ואח"כ מערבי שמתיק בתחת הר"ב שם קרן דרומית מערבית אבל בני חטאת שוף בשעה למעה יכול לבוא מאיזה לד שיולה נקט לשון הפסוק והגיוסה שיה לפניו בשעה אחידי דמה שנעשה למעלה [הטוה היא על עולת הטוף וכלומר אחידי דשולת הטוף] מ"כ ל"ל קרן דרומית מערבית כ"ל לכן נקט כאן גם כן דרומית מערבית דהלא ג"כ יכול לבוא מדרום למערב אבל ודאי לא ר"מ מידי וק"ל: מ"ד תי"ש ד"ה ואינו מבדיל לשון הר"ב אלא מיתר שדרש ומפרקת ודוב בשר שמה כו' ואין כן לשון הברייתא מותר שדרש ומפרקת אלא דוב בשר עד שמגיע כו' עכ"ל זהו לפי הרב תי"ש שהי' הני' לפניו בר"ב ודוב בשר שמה אבל לעי הני' ומפרקת ודוב בשר שמו וזה לא שייך על שמפרקת דשם אמר הגמ' בפי' ודוב בשר שמה דמפרקת לשון נקבה א"כ נראה לענין שהוא מ"ש בר"ב וע"ל מיתר שדרש ומפרקת עד שמגיע לוושם או לקבה ונופל שיטן אחד לבדו ודוב בשר שמו ומולק: שם תי"ש ד"ה כי' מתמלא על ביסוד פי' הר"ב כו' ומ"ש הר"ב דבתחלת כתיב והזה כו' אינו קיר כו' לא ידענא למאי אלמדיך וכו' אבל בנתרא תייתי הברייתא על הזהה שתהא למעה ולא למעלה כתחלת בהמה וכו' וכן הביא

הרמב"ם

*) א"ה בדברי המחבר ליכא מקבלה לדבריו אלא ובתנו לא"ד מקבלה לתנו לא יהי' דברי המחבר אפקי אפקי.

www.hebrewbooks.org

הרמב"ם בפי' וכ"כ הר"ב בעצמו בריש מס' קינים כו' עכ"ל. ונראה בעיני שהרמב"ם בפי' כתב ג"כ כלשון הר"ב אבל לא ידענא מאי קשיא ליה להרב תי"ע דוודאי קאי על הראה גופיי דהא תיבת קיר לא כתיב גבי מילוי רק גבי הזאה רק שעיקר הלימוד הוא מן ימלא אל יסוד לכן הביא הרמב"ם והר"ב נקילור כפי המסקנא דבגמרא וק"ל: מ"ר תי"ע ד"ה סבדיל בחטאת ולא הבדיל בעולה פסול בחטאת ניחא כדבריהן כו' אבל בעולה קשה מנלן עכ"ל ואפשר לומר דהא מזל עוקף ילף בעולה מנ"מ מחטאת ומלק ומלק במו בהבית הרב תי"ע לעיל מ"כ להא מני ילף ג"מ מה חטאת אם שיבה במליקה והבדיל פסול אף עולה אם שיבה ולא הבדיל ג"כ פסול וא"ל מ"כ נימא מה מליקת חטאת הבאת פסולה שלא לשמה אף עולה יהא מליקתה פסולה שלא לשמה ז"א דאין ילפינן שיהא מעשה המליקה שוין כמו שבזה אם לא עשה המליקה כדינו פסול כך בזה אבל שלא לשמו שחיטו מתעשה המליקה רק ממקום אחר אז דינו כמו בבהמה דחטאת פסולה [שלא לשמה] ועולה כשרה:

פרק ז מ"א תי"ע ד"ה כמעשה חטאת כבריה פירש הרע"ב כו' וכ"פ הרמב"ם וכ"ל דמתניתין דמב"ם היא כו' אלא דתיו מוהכר שלא להבדיל בעולה כו' כנ"ל: **שם** בא"ד ומ"מ לא ידענא מאי דוחקיי' דהרע"ב והרמב"ם לאוקמי מתניתין אף כראב"ם ואמיכתא כו' [ונראה לכל דמסבר כאן בדברי המחבר מה שהי' דוחה לומר בזה דבר מיוחד דלא הביא רק דברי התוי"ע וכו' לא]: **בא"ד** כבר הכניסו התוספות בזה וכתבו עליה כדברי זו היא מלתה אלא אבל אחריה נקבי כו' עכ"ל ונראה [לומר לדיוק] מיאמו הרמב"ם והר"ב [בתירוצם של התוס' דאבל אחריה נקבי ולא הי' מוס שיבוי. והרמב"ם והר"ב פירשו דהי' שיבוי בסדר המליקה וא"כ עובדא קמ"ל דאע"ב דשיבה בעבה ולא צריך תו לומר דאבל אחריה נקבי מכוס הר"ב דלא הוי שום שיבוי כתירוצם של התוס] דא"כ הל"ל חטאת עוף שעשה למעה דמעמע כדינה אבל [מדאמר] שעשה [בפי"ן] תשמש לשון דיעבד לכן פי' דזהו אליבא דראב"ם כנ"ל ולאי' עוד דאמר הגמרא דלא כראב"ם ומהדר מאי דוחיא והא אמרת דבכן דלעיל נמי דלא כראב"ם ויש לדקדק ע"ז והלא קוניית הש"ם הוא כך כי אף שבבר הקשה פריך ממקום אחר כלומר אשם חטאת תירוץ שם אחי מקשה אני לך תכלן אלא ע"כ שכאן הקשה הוא ודיעת לפירוש הרמב"ם והר"ב הוא כראב"ם ומלישתא ניחא דלא כראב"ם ע"ז שפיר מהדר גמרא ומאי קושיא כו' א"כ א"כ אף שרישא כראב"ם ביאה דהיינו מלישתא דלא כראב"ם וגם ע"ז משני הגמרא לאחי גם סלישתא כראב"ם ואף בסוגיא כם בסוף דלא כראב"ם היינו מלישתא אבל ריבא כראב"ם כמו שאמר כאן הגמרא כמה פעמים הא דלישתא והא דלישתא (וה"ק ענין זה) וזו"ק זה: **מ"ר** תי"ע ד"ה רבי יוסי אומר כו' וכתב הרמב"ם כו' עכ"ל ע"ין עד הסוף ונראה דעת הרמב"ם [המחבר בא לתרץ מ"ש התוי"ע ולא ראיתי וכו' וא"כ קשה להבין מ"ש הרמב"ם ולא יאות וכו' כל הטעמות כי אינה טעמות יש ביניהם ע"ז בא המחבר לומר כי יש טעמות ובכסוכים בין ר"מ לר"י] דהא קשה הלא במשנה שונה ר"מ מק"ו ואיך אמר רבי יוסי בר חנין שר"מ קבל תשבה וקבלים פי' אלא בחטאת לר"מ צריך ק"ו וכיון קבל הטחם בחולין דף כ"ז ע"ב דאמר לי מה בהמה בלוב שעיס כו' ת"ל אחת מיעוטא ע"ש בתוכך וא"כ מהיקש לחוד לא מלי לר"מ למילף דעובל ג"כ לומר אחת מיעוט דדוקא מה בהמה שחיבה מעבירה אף עוף דוקא שחיבה לא מליקה ותק"ל לחוד ג"כ לא מלי למילף בקושית הגמ' והלא דיו דאוריתא לכן אמר ר"מ במשנה מק"ו וא"כ לתה לי ג"כ היקש אלא ע"כ [דבא הסיקש לומר דאפי' מליקה מעבר מריפתה] ואחת בא למעוטי רוב שעיס בעוף ובאחת גם המוקפות [שם בזבחים ס"ע ע"ב ד"ה וכי וכו'] לא כתבו דאין היקש לחמלה שיהיה אליבא דר"מ ס"ש אבל סברת ר"י דמן ההיקש אי אפשר ללמוד רק שחיבה מיעוטא [וכיון] דלזה דהיינו לשחיבה אין צריך כלל היקש דהא מן ק"ו יליף ודיו א"כ ע"כ קאי ההיקש לשחיבה דברים מה שנאמרו שם במסכת חולין [בר"מ] דבשלמא אם לא היה דבר להקיש אז ע"כ קאי להקיש הפילו מליקה [דמליקה תהא מעבר מריפתה בר"מ] אלא לשחיבה יש ק"ו ולא ידענא מה לדרוש מזאת [מ"ש המחבר ולא ידענא כו' קלרה שנתנו להבין דבריו הלא גם אחרינן בר"מ דאין היקש לחמלה ואקשינן עוף לבהמה לענין דמליקה מעבר מעבריתה ולא אחרינן אחת למיעוטא בר"ז ידענו מה שמעבר מזאת דעיין בחולין כ"ז ב' דאחר שם דאחת בא למיעוטא אחר דברים וא"כ יש לומר ההיקש בר"מ ואחת בא למיעוטא על ש"ד בחולין שם] אבל בשיש דבר אחר להקיש אזי לר"י לא אלי כלל ההיקש על זה כי כתה וכתה דברים שאינם בשיס בהמה לעוף [ר"ל א"כ שכל לומר דגם בדין דמלי ה אינו בוה עוף לבהמה וההיקש בא לאחר אחרינן דאחרינן להתלין מעשה דאחרינן אחת למיעוטא* דלא אחרינן ההיקש על כל הדברים שיאנם בעוף ובבהמה כמו דלהמה נחולין שם אי מה נלמן בחוב שיס וכו' א"ל אחת אי מה נלמן ממול בוקר וכו' א"ל ומלק וגו' אי לא אחת הוי אחיגה וכו' א"ל אחת אלמא דאחת בא למעטי דלא בא ההיקש על כל הדברים] דו"ק ותשכח:

פרק ח מ"ג במשנה יאכלו כמאר בבה עכ"ל כמדומה לי שראיתי בתוספת בחיה מקום לא בכאן דהא דאמר כאמור אי ולא אמר יאכלו ניסם אחד מפני שיכול להיות שבתבר מחיכה של שלמים שנשרם מתהמול בחמיכה של מעשה אש של תודה בשמחבו מהיום וא"כ הוו שלמים חמורים שאינו נאכל רק עד הלילה ואפשר לו תודה של שיום יכול לאכול כל היום והלילה לכן אמר בלשון כאמור שבאן מי שאמור כך יאכל ע"כ נומה לי שלאחי בתוספות אבל בתחילת המשנה אשם שמתבר בשלמים דהיינו כשהו חיים אז ודאי אשם אמור סל"ל כאשם [בתמה ולא בלשון שיאם שאחבו בנפון] רק מקום שבסיפא ע"כ ל"ל כאמור כנ"ל לכן נקט בריסא ג"כ כך [בתמה]: **מ"ז** תי"ע ד"ה ר"ש כו' קשה לעיל כו' עכ"ל ובאמת היא קושי' חזקה על הר"ב אבל ל"ל דסברת הר"ב הוא שאמת כרב פפא דרב זביד כשאר בקושי' וסברת הר"ב דבקבת רב פפא הוא כן בשלמא בשם פסולין שיכוא לחיות ושכיח שבשם פסולים רבו על דם שנתבר דהיינו נאבל שקבלו בכלי דם על פי ופסל ונתבר עם דם על בגד בשר (נמלא) אי בזיון [דלמא] אי שיראה שנתבר דמו בל"ל ויזרקו יאמר אשר היה דם הפסול מוב ולא נתבטל

והפ"ם זרקו יאמר מה לי כן מה לי בעיני' ואתי לאתיר דם פסולים בעיני. אבל דם התמלית שבקבר כ"ל שלעולם אינה בבה דם התמלית על דם הנפש נמלא משמתא זה אינו שבית שיקבלו דם התמלית בכלי לחוד ויתערב דלעניין מאי יקבלו בכלי אלא שמא יקבלו דם הנפש מעורב עם דם תמלית אז אפי' יתערבו כמה דמים דהיינו שקבל הרבה קרבנות דם הנפש מעורב עם דם תמלית אפ"ס דם הנפש הוא רוב לפי שבבת ל"ל ונמצא מי שיראה לא יעבה לומר שהיה דם תמלית הוב ולא יבא להבשיר דם תמלית בעיני' כי יאמר מה שזרקו הוא ומתערב ומתבטל דם תמלית [בדם הנפש] וא"ל שבר שיבול לחיות דם תמלית הוב ולכן גזרינן בשביה [בין בדם פסולין בין בדם הנפש] שמא יבא להבשיר בעיני'. וי"ל א"כ נראה קושית התוספות דבשלמא לרב זביד דגזרינן שמא יבא להבשיר בעיני' ר"ז מתי גזר אבל לפי שבבת לפי פפא ושבבת הר"ב דמאי פעם גזר רב פפא משום רוב ויבטול ס"ה בעיני' אלא לר"ז לא יעבה כי בבוב מותר לזרוק כי אין דם מבטל דם ואפילו דם הפסול אז התמלית רוב משא"כ בעיני'. ועל לד הדוחק יכולנא לשנויי לך דר"ז שבר דגזרינן שמא יבוא לידי טעות ויזרוק בעיני' וכמו בהוא באמת לפי שבבת שהוס' לבל שאמת דלבר"ז גזר משום בעיני' אבל לפי האמת ונראה דלדוחק גדול לומר שלבר פפא שאחר ג"כ בקושית (כו) לאמר לא פליג ר"ז דא"כ לאמר באמת לא פריך זה הגמרא אליבא דרב פפא כמו שסקשה לרב זביד אלא לפי רב פפא אפילו כשאמתר דר"ז פליג [ל"ק] לאמר לא פליג שמי פעמים כי הלא פליג בריאה במ"ז. ושבר אין דם מבטל דם ס"ה הבא לפי רב פפא כשר [לר"ז בשביה] והא דפריך לקמן הגמרא (פ"א ב') על ר"א בתשנה ר"ז אמר ג"כ דפליג בריאה וה"ה הבא זה אינו בשלמא אם היה מקבה זה תנא אחד ותנא אחר היה מעיב לו היה קשה לפרוך כאן גבי ר"ז ב"כ אבל באמת אתם הגמרא הקשה בהשבר שהיה יודע התירוץ כי לא פליג כאן ואדרבה [בלא הקבלה ומבית דהגמ'] הייתי סובר שר"א פליג בריאה וס"ה כאן לא הגמרא בשלמה מקשה ומתרץ דרך תשא ומקן כדרך הגמרא וכדי לאשמועינן דכאן לא פליג ר"א באמת כמו בריאה אבל כאן באמת רבי יהודה פליג לפי שבבת רב פפא ולאמר ליה לפאני שי פעמים ושוד יש לדחתי כמה מילוקים רק כי קלה הירעה שמלא פירוש הר"ב מלינא דרב פפא וכו'. ולא קשה להר"ב קושית התוספות ותולה היא והכשות נמוכה וזו"ק: **מ"ר** תי"ע ד"ה המחים כו' דתעלה לחטאת ולבולה כו' עכ"ל אלא ע"ש נותן משמי הכוסות לתעלה ולמעה רש"י:

פרק ט מ"א תי"ע ד"ה שנאמר כו' וכתבו התוספות פ"ב א' ד"ה היא וקשה דבגמרא כו' אבל דברי המוקפות ג"כ דמוקים דא"כ היה להמשנה להביא זה הפסוק זאת תורת העולה אבל אלא דברי רש"י ותוספות היה אפשר לומר דרבי יהושע דרים הקרי דהיינו הוא וא"כ הוא רבוא הוא בהוייתן יהא וד"י במשנה ב' דרים הקרי דהיינו היא וא"כ הוי מיעוט:

פרק י מ"ו תי"ע ד"ה שלמים כו' אחרי לא תבן נמי עולה כו' עכ"ל פירוש בשלמה דעולה אינה נאכל אבל אם לעניין הקרבה דהיינו איזה שמעו ויקריב לאשון אז הוה ליה לתיתר שלמים של אמש ותעלה ואשם עולה של היום [שמעתי לומר דכ"ש הוא בדברי המחבר וכ"ל הו"ל לומר עולה של אמש ותעלה ואשם של היום עולה קודמת דז"ה הבוכחה של המו"ע דאי קאי אחמיה מאי ר"מ בין שלמים ובין עולה אבל כפי הלשון של המחבר מאי חידוש יש בזה אם יאמר שלמים של אמש ותעלה ואשם ועולה של היום אז אם יאמר תעלה ואשם של היום בלא עולה כי לעולה הוי הדין דשלמים קודם אבל אם יאמר עולה של אמש ותעלה ואשם של היום קמ"ל דיבא בזה דבמו שלמים של אמש ותעלה ואשם של היום שלמים קודמין כמ"כ עולה של אמש בבאה אמש לעזרה ושמו עד היום לשחטה ותעלה ואשם של היום עולה קודמת לשמיעה ועודאי אבל שיעבה וליהעה של המחבר אז ע"ש עמוד הדפוס והעתקה שמעו בדברי המחבר כמוב כן ושלמים של אמש ותעלה ואשם ועולה] אבל בלתה לא הוי ע"ס כלל וע' בתוי"ע: **מ"ז** תי"ע ד"ה שלא יביא כו' ולא ידעתי למה כו' עכ"ל אפשר שמעו של הר"ב דשאני תנלין דהתם לעמתא עבידי שהם יתו פעם בבשר לא הבשר בהם וא"כ אין זה מעם כשיקר דהא הבשר אינו נותן בהם טעם רק בשב"פ הטעם בלוב בהם ולכן שם בחתהם ולא בכרת: **מ"ח** תי"ע ד"ה ר"מ אומר כו' כתב הר ב כו' עכ"ל עיין עד גמירא כתבתי בגליון הגמ' בדף ל"א ע"ב דבאמת הרע"ב פסק כרבנן דדי בלוב ומה שכתב כאן ובפרק הוא ג"כ כרבנן וכבמואל רק שכאן אמר ר"מ דינו אבל מנחת בהמים וכהן משיח אז כתב הר"ב דבפרק וכדין מנחת כהן הבלול ושם בתנחות שם אמר ר"מ שהם מתנדבים שמן ולקיי אחמנתא ושבאל אז כתב הר"ב דקומלו ושיריים נאכלים וכשמואל וכרבנן כן אפשר לתלר דעת הר"ב רק ע"ש עוד בגליון הגמ' מה שכתבתי לתה

לא תיבן שם שיהא כן:

פרק יא מ"ד תי"ע ד"ה זה אומר כו' ותמיהני דה"ל כו' עכ"ל ונראה דלהני לא תבן

במשנה ז' שביה משום דבל שביה לא פליג ר"ש דהא מודה ר"ש דבמי הגעלה כמו שכתב שם הרב רע"ב והתא בגמ' והיינו בכלי מתכת מהני הגעלה אבל כלי הרם דלא מהני הגעלה וא"כ ע"כ לריך שביה ולכאורה נראה כדעת רש"י והר"ב דהני מזה שהליכה הסורה שביה למהו שלין כלי חרס יולא מידי דופיו לטולם ואם אינה דזוקא בני חעתה אלא ע"כ בני שאחי קדשים א"כ שביעה אחולין לא הא גזירת הכתוב הוא וקלה הייתה לפרש לתה בתבה הסורה. בני חעתה ולא בני חולין עיין כאן בגמ' בתוספות: **מ"ז** תי"ע ד"ה רש"א כו' ולי ל"ע עכ"ל והנה חשבתי לומר לאחר בדף ל"ב מבית א"כ מדמה מדם בשרה וכו' ר"ע אומר וכו' כמו שמביא כאן הר"ב תי"ע ד"ה וכ"ש אומר וכו' ע"ד המבנה ע"ש והנה רש"י כתב שיש רק בתי מ"ד דהיינו ר"ע ור"ש ופליגי בפי' דמתניתין ע"ש אבל דעת הרמב"ם דשם שלשה מגאים דהיינו מ"ר הוא מ"ק ואמר מדמה מדם בשרה ולא מדם שבולה ולדידי בבל דם פסולה בתשמש רק שאינה בשרה הן דסיה לו שעת הכושר אז אינו לריך כיבוס ולא לריך מ"ק שני ליתודים ומ"ר לא מ"ק מיוחר אותה לתעבר אותה מן מליקה אבל קדשים קלים לריכים מליקה וכמותו סתם רבי שמי המשניות דהיינו שם בתשנה ב' לא מילק בין שיהה שעת הכושר וכו' ולתן ג"כ סתם כמותו דקדשים קלים לריכה מליקה ואחר זה מלאתי זה בלחם משנה ובכיוס לוסיף עוד

ואבינ

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ואמינא לאיה לפי' זה דבדף נ"ו ע"ב מביא בריתא פלוגתא דרבי יהודה ור"ש דהיינו לר"י קדשים קלים לריכה מריקה ולר"ש אין לריכה וקאמר הגמרא מ"ע דר"י וכו' ור"ש אמר לך וכו' איתה כדאמרן ע"כ ונתה לא אמר הגמרא ולר"י דמפקין אותה לתרומה הא מגלן דאין חילוק בין שהיה לה שעת הכושר וכו' ועכ"פ היה להגמרא לתרץ סבר לה כר"ע דבאמת אם יש לה שעת הכושר לריך כיבוס אלא ע"כ זה לא היה קושיא להגמרא דר"י סבר כת"ק דר"ל בהוא ת"ק של ר"ש וכו' דמדמה בעצמו ממשמע הכל כר"ל וא"כ הכא פלוגתא ר"ש ור"י שהם כר"י דהלכה כר"י לגבי ר"ש ושם ג"כ שתם כר"י וכת"ק דר"ע

ור"ש דאין חילוק בין היה שעת הכושר וכו' כן נראה לי וא"ש הכל:

פרק יב מ"א ב"ע ב"ב ד"ה ומחוסר כפורים כי' וילדת שעבלו כו' האמת קאמר הר"ב דילדת ימי מקרי ממוסר כפורים אבל כאן לא שייך דהא נאסר אין תלוק בקדשים לתלוקה וק"ל:

פרק יד מ"ג תי"ע והקומץ נפלאתי כו' ונראה משום דקומץ במקום שמיטה ואחר שמיטה היה קבלה רק שמיטה בהמה חייב הכתוב [כלומר אף דקומץ במקום שמיטה בכ"ז לא חייב הכתוב לקומץ בחוץ כי רק שמיטה ממש חייב הכתוב לכן סמך קומץ למקבל כלומר דאף דבבהמה תלוק שומע ממקבל דשומע בחוץ חייב הכתוב בחוץ פטור אבל הקומץ בחוץ אף שהוא כמו שמיטה בבהמה כ"ז פטור כמו המקבל קומץ בכלי בחוץ] לכן סמך קומץ למקבל דמיים וכאלו תיבת והמקבל קאי לפניה ולאחריה דהיינו הקומץ והמקבל דהיינו מתיבת קומץ בכלי דהוא במקום קבלה והמקבל דמיים כו' ובמחלה תני כל עבודות המנחה ואח"כ תנא המסדר השולחן שהוא ג"כ מסולת ואיידי דאייתי בהיכל תני הפנים הנאות בפני עצמן נאכלין אבל מי אפשר לומר כן דסא"ל תנן בפ"ג משנה ו' הסדרים והבזיכין מעכבים זה את זה וא"כ קשיא שתמא אתמא והוי ליה להקשות להגמ' זה וגם לא שייך שהמשנה אתי לאפוקי מאמוראים דפליגי בזה כנ"ל בדף מ"ו ואף אקשי אפשר על מיקר בריתא ע"ש אף"ה דוחק לומר שהמשנה אתי לאפוקי מבריתא וגם נראה שהתוספות ג"כ לא נרסו זה דלהכו שם בדף [כ"ד] ע"ב הל"ל וא"ה לשונם ובזה יפה כת הכהנים מכת מזבח ואף ע"ב לאיכא הכהנים בהדי להם ובזיכי לבונה בהדי לחם הפנים מאופו מיהא לילא למזבח כנ"ל וא"כ שפיר פסק הרא"ש ואפשר גם הרמב"ם לא נרס והא דפסק הר"ש משום דהא בדף מ"ו ע"ב הנ"ל כולם שבני כ"ע ובפרש רבא האחרון ע"ש ולהא"ש י"ל דהתם כולם מפרשים הבריתא אליבא ר"ש ע"ש אבל לא מבני כרבי עקיבא אבל לרבא רע"ב דהיתה כן הגירסא לפניו [לאתויי וכו'] אז קשה קושיית הרב תי"ע דסוי מתלוקת ואח"כ כתם והוי ליה לפשוט כתם לוק כל זה והא דכתבתי אלא היה הגירסא כנ"ל [לאתויי] א"כ לתה מני בזה יפה כת הכהנים אפשר שהיה הגירסא לפניהם איידי דתני דיהא בזה יפה כת המזבח וגם לריך [אמיתני בזה וכו'] ע"ש לכו תני ג"כ סיפא בזה יפה כת הכהנים [אבל לא בא לאתויי כלל]:

פרק ו מ"ב תוי"ע ד"ה בזה יפה כת כו' תימה כו' ע"ש ובאמת קשה לחלמו והאת נגד קונים הגמ' והזכות מלומד הרב תי"ע עליה דריטעא דסיפא כו' יותר קשה הלוך יעשו בזה ולבי אומר לי דהרמב"ם והר"ב לא נרסו בגמרא והא אינא נסכים ולא התיכון דמבני נסכים לבתיכון אלי דהלא קתני בתחת במתיתין ומנחת נסכים למזבח אחת לפי' מאי דגרסי ל"ל דמנחת נסכים פי' הסלת ולא סיין אבל להרמב"ם והר"ב מנחת נסכים קאי אסניהם אסולת ויין והא דלא קתני נסכים סתמא אבל דתני גרישא מנחת בני כהנים וכהן משיח והכהים שבכהים פ"ד משנה ג' לא נרסו הר"ב מנחת נסכים ע"ש דמנחת נסכים [הוא] שם כולל לסולת ויין ג"כ. אחת דהרמב"ם נורס שם ומפרש מנחה הוא סולת ובכר תמה שם עליו הרב תי"ע אבל שם הגירסא דתקנו להרמב"ם ע"ש ועוד דשם נקט תחילה מנחת נסכי' ואח"כ מני במילתא דר"מ רק והכהנים לכן מילק הרמב"ם ע"ש אבל מן הסתם מנחת נסכים הוא כולל שניהם ואם היה כאן הכוונה דווקא סולת היה לו לומר עכ"פ מנחת של נסכים אלא [ע"כ] מסתי [ליתנא משמע] דקאי אשניהם. הדרן למילתא מאי דקשה להרב תי"ע דכלום כת מזבח יפה אלא באם ז"ל דהיינו דווקא דבר יבש אבל יין שהוא לא ומכנה את היינו יפה רק לנסכו לביתין וכדאמרן בכוכה כמו שמביא הרב מי"ע ומה מתוק מאוד לפי ביריכא זו מאי דאמרה הגמרא בזו לאפוקי מדשמואל לומר דלשמואל ע"ב האיסים ואין כת המזבח יפה לפי שמנחה קמ"ן דבזו יפה ומכך לביתין והוי דומיא דסיפא בני שתי הלחם ולחם הפנים דקאמר בגמרא ג"כ מאי בזו ומשני כמו שמביא הר"ב וגם תי"ע והוי שניהם הן ריבא הן סיפא לאתויי מנחה"כ לפי' רש"י דלא הוי ריבא דומיא דסיפא דריבא תייבי דבזו אתי לומר בזה יפה אבל לא ביין וסיפא אומר בזו יפה אלעולם יפה אבל לפי סברת הרמב"ם והר"ב הוי בשניהם יפה כת המזבח כך נראה לי לפיל הרמב"ם והר"ב ודו"ק: מ"ד בגרעמורה ד"ה כופל כו' כופל כל זית לשנים כו' ע"ל הכה לפי הגי' שלו במשנה מנחת ישראל כופל כו'. [בוונת המחבר כיון דגי' שלו גבי מנחת ישראל כופל וכו' ומגדיל ח"כ לא יהי' בכל פחיתה כזית ואין בעיון בכל פחיתה תהי' כזית] ונראה דהר"ב כמשך אחר פי' הרמב"ם כפי' שפי' בזה הלעין כופל כל זית לשנים ושנים לאחרב ואינו מגדיל ומלה (אין הגמרא) אלא קשיא תו כל"ל שהרי לא פירש הר"ב ומגדיל ונשאר בכל תחיכה כזית ונראה דגירסת הרמב"ם היה במשנה מנחת ישראל כופל כו' ואינו מגדיל וכן היה גירסת הר"ב בזה שנשנה ושלון כזית שיהיו בכל תחיכה [לריך לרוחם] בתחילה כזית ואח"כ כופל כל אחד לאחרב רק לא היה מגדיל. ומ"ל דא"ל לחם לא כרך ואחי מנחת ישראל ומנחת כהן ו"ל משום דבני מנחת כהן פליגי ר"ש לכן פליגיהו לתרתי אבל נראה שהרמב"ם בחיבורו אחר מזה ע"ש בפרק ב' משנה ז' [ה"י] מהלכות מעשה קרבנות והרב תי"ע לא העיר כלל. אבל אחר שראיתי בפרק ב' משנה ז' שכתב הר"ב בסוף משנה שכופל כל זית לאחרב ומגדיל תו לא ידעתי להולמו [דקשה קושיא הנ"ל א"כ לא יהי' כזית בכל פחיתה] אם לא שהם ע"ש וע"ל אינו מגדיל ול"ש. [ונולה דמתפיעא הייתי אומר דכל דברי הר"ב ד"ה וכולן קאי על מנחת כהנים ולא על מנחת ישראל ותו לא קשה מידי]:

פרק ח מ"ד תי"ע ד"ה שנשה כו' דנמקבת פאה כו' ע"ל יתפשר לומר דזה נקרא לקיבתו כאחד דכל הפליגים מתבטלין בפשט אחת ובן האמלמים וכן הסתמנים

בתרא ומאתיי ובגא ומילך סלכתא כבתרא ואף שרב יוסף הקשה לאתיי וכי ס"ד שאר קבר לגבי מזבח ס"ל להרמב"ם שאתיי לא קיבל דבריו ובאמת זהו רק דמזה מרב יוסף כדי שלא להקשות לרב אבל באמת המשנה אמרה דאם דיעבד מלא זר כשר שכן הדין כמו שפסק שם הרמב"ם [בשני מקומות] הנ"ל ועוד אחר דבני אז אתיי אז הגמרא כיון דכתיב בי' בנית כמאן דשבה בי' קרא דמי אז לא קשה לרב כלל ע"ש א"כ ע"ל לא מלא כהן אלא זר והכל קאי על הקומץ ווו הסברא לא מלא כל המנחה אלא הקומץ זה לא נזכרה כלל בגמרא וגם אין סברא לומר כן כנ"ל לכן נפלאתי על הרב בעז"ל ועל הרב תי"ע שלא הביר בזה:

פרק ד מ"א בגרעמורה ד"ה והמתנות כו' בגון אכנא מתנות של חטאת כו' עכ"ל מה שכתב הרב רע"ב של חטאת משום דב"ש בפרק ד' דזבחים סבר שבחטאת לריך דווקא ב' מתנות קמ"ל הר"ב דהמשנה אמרה המתנות שעל מזבח החיצון משמע אפילו הקמלת וכו"ה [וכן] שולה לו שלמים שכן ב' מתן ד' מתה לא נתן אלא א' כנ"ל: מ"ג תי"ע ד"ה אמר כ"ש כו' ותיובתא להגאב"ד והר"ב שפסקו כר"ש עכ"ל. וע"ל דלהגאב"ד (והר"ב) לא היה [לפניו] (לפניהם) הגי' שם בגמרא דלאתויי לחם הפנים הבאים בפני עצמן מדה דלעון הגמרא שלפניו דע"ד ע"ב לאפוקי ממ"ד שתי הלחם הבאים בפני עצמן לגרפה אתיין וש"ם ברע"י. ונקשה על זו הגירסא מדה דהכ"ל לגמרא לאתיר לאפוקי מה"ד דאין באים בפני עצמן ועוד דהא לכל האמת לכל הסמ"ר בדף מ"ו ע"ב לגרפו נגרפין הן אמי אסבר לגרפה הן באים ואפילו מי שאינו לאכילה הן באים אף"ה נגרפין מעשה גזירה ע"ש וא"כ בשה יפה כת הכהנים ועוד באים הפנים אמת דהכ"ל פיגם דגם באים הפנים הבאות בפני עצמן נאכלין אבל מי אפשר לומר כן דסא"ל תנן בפ"ג משנה ו' הסדרים והבזיכין מעכבים זה את זה וא"כ קשיא שתמא אתמא והוי ליה להקשות להגמ' זה וגם לא שייך שהמשנה אתי לאפוקי מאמוראים דפליגי בזה כנ"ל בדף מ"ו ואף אקשי אפשר על מיקר בריתא ע"ש אף"ה דוחק לומר שהמשנה אתי לאפוקי מבריתא וגם נראה שהתוספות ג"כ לא נרסו זה דלהכו שם בדף [כ"ד] ע"ב הל"ל וא"ה לשונם ובזה יפה כת הכהנים מכת מזבח ואף ע"ב לאיכא הכהנים בהדי להם ובזיכי לבונה בהדי לחם הפנים מאופו מיהא לילא למזבח כנ"ל וא"כ שפיר פסק הרא"ש ואפשר גם הרמב"ם לא נרס והא דפסק הר"ש משום דהא בדף מ"ו ע"ב הנ"ל כולם שבני כ"ע ובפרש רבא האחרון ע"ש ולהא"ש י"ל דהתם כולם מפרשים הבריתא אליבא ר"ש ע"ש אבל לא מבני כרבי עקיבא אבל לרבא רע"ב דהיתה כן הגירסא לפניו [לאתויי וכו'] אז קשה קושיית הרב תי"ע דסוי מתלוקת ואח"כ כתם והוי ליה לפשוט כתם לוק כל זה והא דכתבתי אלא היה הגירסא כנ"ל [לאתויי] א"כ לתה מני בזה יפה כת הכהנים אפשר שהיה הגירסא לפניהם איידי דתני דיהא בזה יפה כת המזבח וגם לריך [אמיתני בזה וכו'] ע"ש לכו תני ג"כ סיפא בזה יפה כת הכהנים [אבל לא בא לאתויי כלל]:

פרק ו מ"ב תוי"ע ד"ה בזה יפה כת כו' תימה כו' ע"ש ובאמת קשה לחלמו והאת נגד קונים הגמ' והזכות מלומד הרב תי"ע עליה דריטעא דסיפא כו' יותר קשה הלוך יעשו בזה ולבי אומר לי דהרמב"ם והר"ב לא נרסו בגמרא והא אינא נסכים ולא התיכון דמבני נסכים לבתיכון אלי דהלא קתני בתחת במתיתין ומנחת נסכים למזבח אחת לפי' מאי דגרסי ל"ל דמנחת נסכים פי' הסלת ולא סיין אבל להרמב"ם והר"ב מנחת נסכים קאי אסניהם אסולת ויין והא דלא קתני נסכים סתמא אבל דתני גרישא מנחת בני כהנים וכהן משיח והכהים שבכהים פ"ד משנה ג' לא נרסו הר"ב מנחת נסכים ע"ש דמנחת נסכים [הוא] שם כולל לסולת ויין ג"כ. אחת דהרמב"ם נורס שם ומפרש מנחה הוא סולת ובכר תמה שם עליו הרב תי"ע אבל שם הגירסא דתקנו להרמב"ם ע"ש ועוד דשם נקט תחילה מנחת נסכי' ואח"כ מני במילתא דר"מ רק והכהנים לכן מילק הרמב"ם ע"ש אבל מן הסתם מנחת נסכים הוא כולל שניהם ואם היה כאן הכוונה דווקא סולת היה לו לומר עכ"פ מנחת של נסכים אלא [ע"כ] מסתי [ליתנא משמע] דקאי אשניהם. הדרן למילתא מאי דקשה להרב תי"ע דכלום כת מזבח יפה אלא באם ז"ל דהיינו דווקא דבר יבש אבל יין שהוא לא ומכנה את היינו יפה רק לנסכו לביתין וכדאמרן בכוכה כמו שמביא הרב מי"ע ומה מתוק מאוד לפי ביריכא זו מאי דאמרה הגמרא בזו לאפוקי מדשמואל לומר דלשמואל ע"ב האיסים ואין כת המזבח יפה לפי שמנחה קמ"ן דבזו יפה ומכך לביתין והוי דומיא דסיפא בני שתי הלחם ולחם הפנים דקאמר בגמרא ג"כ מאי בזו ומשני כמו שמביא הר"ב וגם תי"ע והוי שניהם הן ריבא הן סיפא לאתויי מנחה"כ לפי' רש"י דלא הוי ריבא דומיא דסיפא דריבא תייבי דבזו אתי לומר בזה יפה אבל לא ביין וסיפא אומר בזו יפה אלעולם יפה אבל לפי סברת הרמב"ם והר"ב הוי בשניהם יפה כת המזבח כך נראה לי לפיל הרמב"ם והר"ב ודו"ק: מ"ד בגרעמורה ד"ה כופל כו' כופל כל זית לשנים כו' ע"ל הכה לפי הגי' שלו במשנה מנחת ישראל כופל כו'. [בוונת המחבר כיון דגי' שלו גבי מנחת ישראל כופל וכו' ומגדיל ח"כ לא יהי' בכל פחיתה כזית ואין בעיון בכל פחיתה תהי' כזית] ונראה דהר"ב כמשך אחר פי' הרמב"ם כפי' שפי' בזה הלעין כופל כל זית לשנים ושנים לאחרב ואינו מגדיל ומלה (אין הגמרא) אלא קשיא תו כל"ל שהרי לא פירש הר"ב ומגדיל ונשאר בכל תחיכה כזית ונראה דגירסת הרמב"ם היה במשנה מנחת ישראל כופל כו' ואינו מגדיל וכן היה גירסת הר"ב בזה שנשנה ושלון כזית שיהיו בכל תחיכה [לריך לרוחם] בתחילה כזית ואח"כ כופל כל אחד לאחרב רק לא היה מגדיל. ומ"ל דא"ל לחם לא כרך ואחי מנחת ישראל ומנחת כהן ו"ל משום דבני מנחת כהן פליגי ר"ש לכן פליגיהו לתרתי אבל נראה שהרמב"ם בחיבורו אחר מזה ע"ש בפרק ב' משנה ז' [ה"י] מהלכות מעשה קרבנות והרב תי"ע לא העיר כלל. אבל אחר שראיתי בפרק ב' משנה ז' שכתב הר"ב בסוף משנה שכופל כל זית לאחרב ומגדיל תו לא ידעתי להולמו [דקשה קושיא הנ"ל א"כ לא יהי' כזית בכל פחיתה] אם לא שהם ע"ש וע"ל אינו מגדיל ול"ש. [ונולה דמתפיעא הייתי אומר דכל דברי הר"ב ד"ה וכולן קאי על מנחת כהנים ולא על מנחת ישראל ותו לא קשה מידי]:

פרק ח מ"ד תי"ע ד"ה שנשה כו' דנמקבת פאה כו' ע"ל יתפשר לומר דזה נקרא לקיבתו כאחד דכל הפליגים מתבטלין בפשט אחת ובן האמלמים וכן הסתמנים

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

פרק ט מ"ג רביעית מי' שמה נפל מרגמה נחיל כי' מפ"ל יש לדקדק למה שנם הסדר דברישא מנה מלמעה למעלה רביעית חצי לוג לוג וכאן בסיפא מהפך ותני מלמעלה למטה והיה נראה לומר דתמא כי"ח בר' לחוק ומל פי התוספתא שהביא הרב תי"ע למעלה [בד"ה חצי לוג וכו'] דלא היה מדה מ' לר"ח בר' לחוק רק ד' מדות כן שנה תחילה מלמטה למעל' ג' מדות ואח"כ בשנה למדה ד' דסיינו הין אמר כלשון כן ר"ל בד' כאן נפר וכו' [דהיה סימנים וכתב"פ הר"כ] רק [מ"כ מהי' סתם] משנה בר"מ ב"ל חקי"ן מחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם והלא כל הפוסקים פסקו כחכמים לכן נראה לומר דתחילה מנה ההגה חצי ג' מדות שהם לר"ע ולא היה יכול להתחיל מלוג דאז לא היו לא מלמעלה למטה ולא ממטה למעלה [דברי המתחבר חיפש מובנים כלל דהרי אם הי' מונה לוג בתחלה ואח"כ חצי לוג ואח"כ רביעית הי' מלמעלה למטה יש לדמות ולתרץ דאם הי' מתחיל מלוג לא הי' יכול הגמרא למנות אח"כ חצי לוג ואח"כ רביעית לוג דהלא הן הסברא לחשוב מקודם הכלי שרת שיש בהם מעלות הן כלי חוץ אחין בהם מעלות וכמ"כ בכלי שרת גופא צריך למנות החשוב קודם וא"כ אם הי' ממתחל מלוג בהיות כלי שרת למנות מקרבין על המזגה לא הי' יכול למנות אח"כ חצי לוג דאחי לוג לא הי' קדום בסדר שמקרבין בו דבר שהוא כאוי למזגה דבאחי לוג הי' משמש לשיס על כוסה ולהלי לוג שמן על מודה ובשביל זה לא הי' צריך לקדם את הכלי אלא אפשי שנו מחלק חצי לוג שמן לכל בר וכר על ממודה ופי' ברש"ב והתוס' ד' ל"ע שמהו גם על זה דצריך לקדם הכלי בשביל הות המטרה (הלא השמן למטרה א"ל לקדשם בכלי כמו שאחרי דברים המוקצים על המזגה) רק הי' יכול למנות אחר לוג רביעית הלוג אפשי שרביעית קדום יותר במשנה אחרי לוג שרביעית הלוג הי' מודל בה מביאי כהן גדול רביעית שמן לכל אלה ואלה והן למזגה כדין שמה שמבלף בתם . ולפי זה הי' מונה לוג ורביעית לוג וחצי לוג וא"כ אין זה ממשה למשנה ולא ממשנה למשה לא כן כשם אנו רואים שהתנא איינו מקפיד לחשוב בסדר כלי החשוב אלא רק הוא רוצה לחשוב ממשה למשנה אבל אם הי' ממתחל מלוג שהוא החשוב שבכל הכלים אז לא הי' מן הראוי לחשיב אח"כ חצי לוג שהוא הפחות בחשיבות הכלים וכ"ל רק הי' מוכב החשוב חשוב קודם היינו לוג שהוא מידה רק למזגה ואח"ר רביעית לוג שראוי להעברות ש"ל וגם למזגה ואח"ר חצי לוג שהוא מידה שאינו להעברות המזגה בלל] ולכן ס"ל מה מלמעה למעלה ואח"כ מה אלו הנ' בסם פלוגתא ושם מה כסדר לומר כדאית ליה ולומר כדאית ליה. [לפ"ק הם שלם תדות כסדר שחשב במשנה ב' חצי הין ושלישית הין ורביעית הין ולר"מ בר"ל קאי על בעמות הין ג"כ כסדר כי סימן הראשון הי' בהין על חצי הין וסימן השני על שלישית הין וסימן השלישי על רביעית הין ובעת שאנו רואין את הסימנין אנו רואין את הקודם קודם תחילה כמיבן] והין בל"ר לא היה לו לחשוב דלא היה משמש כלום רק לזכר לח"ק ודו"ק : מ"ה בנבמטרה ולית הלכתא כוותי' עכ"ל גם הרמב"ם בפי' כתב במשנ' ר' שגם כאן אין הלכה כר"מ ואני לא ידעתי הלא כלל בידנו מחלוקת ואח"כ שתם הלכה כסתם ואין לי לתרץ כי אם נזה שאפשר לא נאמר כלל זה על ר"מ משום דקיל"ן סתם משנה ר"מ [ואח"כ לא הוי סתמא ממש כיון דידעינן שם האומר] ואפ"ה [כלומר ואף שאין הלכה כחותו סתם משנה שהוא ר"מ מ"מ סתם רבי המשנה לדעת ר"מ] סתם ר"מ לדעתו ונ"ע : מ"ה תי"ע ד"ה סומא כו' הלא מידו כו' עכ"ל, נראה לידו לא קאי הלא הגרייתא דנקט אשתו אבל במשנ' סתם האשה ושיטו קרבן שלה וזה בתמת מן בני ישראל אפקא כמו דרשא דמ"ר והא דלא הביאה הגמרא מנוח דהביא בני עכו"ם בני ישראל מהילא אשה ג"כ נתמעטת בני הלא בנות ובזה מתורץ ג"כ תמיהת הרב תי"ע לקמן בד"ה והעבד שכתב ומתיבי דאם כן דאשה מקרא דכבדים ממעטי כו' דהלא לא על כ"ע תלוהו חלא על כוי"ת . [תולת תוי"ע ע"ם וע"ל תו"כ] שהביא מן בני ישראל אלא ע"כ דהגמרא מביא ידו זאו על אשתו שבגרייתא והרב מביא דרשא ת"כ שעל האשה דשייו קרבן שלה וכמו שהביא הרב תי"ע בעלמו בדבור כ"ל בשם הרשב"ם דאשה מתאתו לא יליף ע"ש רק שמה שמדקדק הרב תי"ע דסל"ל ככרי ואשה בהרי הדדי וכו' מתורץ בתיבולו דבאמת המשנה דאמי ואשה חייבי בקרבן שלה אבל מבחת ג"כ אשתו ומבוארי בגרייתא . [דקאי על מבמתו וכיון דמרמת גם אשתו בתשבתו ואשתו יליפין מידו כ"ל וא"כ לא יוכל הגמרא להביא בכרים ואשה בהדדי כי בכרים יליפין מן בני ישראל ואשה שיש בכלל זה גם אשתו יליפין מידו וק"ל] : שם תי"ע ד"ה והעבד כו' דבשיש פסורות כו' עכ"ל [ואפ"ל] דקרא אתא לומר דאסור לה לסמוך ואי משום מ"ע שהאמן גרמה פסורות ולא אסורות ז"א דאם הם פסורות אז אסורות לסמוך דאם בכל כוחו לריך לסמוך והוי עבודה בקרבנות רק בגזירת הכתוב הוא לסמוך מי שמייב וק"ל :

פרק י מ"ד בשנה יפה וכלל הניף כו' עכ"ל עיין תי"ע ד"ה יפה ובלל כו' ותיכוף לשון ולולא דברי התוספות היה אפשר לומר דבאמת איינה לריכה מליתה דהלא מרלה בספר ויקרא ב' בכל ד' מנחות נזכר מיבת קרבן פסוק ו' ונפש כי תקריב קרבן מנחה וכו' אח"כ פסוק ד' וכי תקריב קרבן מנחה כו' ואח"כ פסוק ה' ואם מנחה על המחבת קרבנך וכו' ואח"כ פסוק ז' ואם מנחת מרחשת קרבנך וכו' ואחר כל ד' מנחות כתב בפסוק י"ג וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ואח"כ בפסוק י"ד ואם תקריב מנחת בכורים כו' עד סוף פסוק י"ז נמלא חדא [מנחה] דלא נזכר מיבת קרבן [הכוונה דבשלשה פסוקים אלה נמלא מיבת מנחה בלא שם קרבן דבכל הד' פסוקים הנ"ל נזכר אבל מנחה מיבת קרבן וכאן לא אחר קרבן מנחה היה רק מנחה היה וא"כ מה דאמר מקודם וכל קרבן מנחתך במלח תמלח לא קאי על מנחת בכורים ושאר הטיחר כנודע דמנחת בכורים לא מקרי קרבן רק מנחה וכאן אחר חזקת קרבן מנחתך וא"כ י"ל דבאמת מנחת עומר לא בעי מליחה לכן לא אמר מני מלח] וכנ' [כלומר ואפי' מאמר אלא מזכר גם בנכורים שני פעמים מלת מקריב וא"כ מזכיר גם בנכורים שם הקרבה אבן] הו"ל לכתוב פסוק י"ג וכל קרבן מנחתך במלח תמלח אחר מנחת ביכורים אלא דבאמת לא לריך מלח והמ"ל יודע האמת : מ"ו תי"ע ד"ה ואם הביא כו' דם"ל פי' יין שביכר כו' עכ"ל ולדבריו רש"י פיתר דברי עלמו ומוד לחה לי' לרש"י להאריך לאו אבכורים דפירות הלילן קאי והוי ליה לקלר ולומר לאו אבכורים קאי ומוד דלמה לא סבר רש"י לאו אבכורים ומחמת בהמה קאי ומוד שהיא דוחק דמנא חני על כולם ואם הביא

פסול ולדבריו לא קאי אלא על מיחות. לכן נראה כוונת רש"י דהלא בכורים יש ג"כ על חצים ומעורים שכל ז' מינים חייבים בבכורים והם ג"כ פסול והלא אמורה לריך לפרש דבריו לכן פירש רש"י יין שביכר ובאמת ה"ה בכורי אילן אבל (באמת) [התנא] אין לריך לפרש ונאמת בכורים קאי [על] פירות [חבואה] ומנחת בהמה קאי על פירות והוה שבאמר רש"י לאו אבכורים דפירות האילן קאי כמו לשון דלעיל פירות שביכר הן בכורים פירות אילן הן יין ומשמע על לאו קאי ודוק מעלמך. [טוענת המחבר דלפיכך פי' רש"י ז"ל בנתי' על נסכים בכורים יין שביכר כיון דאמרכא הוא דאומר מימנא זו לריך לפרש איזה בכורים דהלא יש ממשה מיינים על מבואה שנם אם הביא פסול אחי' לר' יהודה כן נאמרי לפיכך פירש"י דקאי כ"כ ג"י על פירות האילן וסיינו יין שביכר הכ"ל פירות האילן ממש ומה שלא פירש ר"ל לפי שהוא מלאת דפשיעות דהסיתר לר"י כן נאמרי אין יכול להיות רק בפירות האילן הן יין הן פירות האילן ממש ומש"ל פירש כוונתו על ר"ל רק בפשוטו שלא נעשה לומר דר"ל קאי על פירות אל תבואה אבל התנא אני יודעים בוודאי דמה דקאמר התנא בכורים קאי על פירות אל תבואה ומנחת בהמה היינו מנחה ממש היינו הכולת וא"כ קאי אם הביא פסול דאמרי' על כל הני מלאת רק לא על בכורים דפירות האילן וגם יין בזה הכלל דגם יין הם פירות האילן וגם רש"י אינו סותר דבריו כי מה שאמר פי' יין שביכר קאי רק פירושו אבכורים ולא אנסכים ותיתי קאמר והא דלא פירש רש"י פירות האילן לכוותא דאפי' היין שילא מן הענבים נמי פירות אילן מקרי ומש"ש פירות האילן ממש ומה שפירש"י והא דקתני וכו' לאו אבכורים וכו' כוונתו נמי על אתיכון בין פירות האילן ממש בין יין שבסם נמי פירות האילן מקרי וכנ"ל ויתן שהמחבר קיבל מלא דדבריו עד שאמרו בעלמו ודוק מעלמך כי קלבה הריעה לפיכך לא הסביר כוונתו בכל הטוקך לבד מה שיש טעותים בדבריו אם מהדפסה או מהשתקה אמרנו בע"ש להסביר מעט את דבריו לאנשים קטני הסגנה כמוני' כי קלבה הריעה : מ"ח תי"ע ד"ה קולרים כו' בית הזבלים כו' עכ"ל ולפי פירוש לאשון על הרב ר"ש בפ"ח מעבה ב' כי אמת לא נזדבלה כל לרכה ונלא הוא משום ספק וא"כ אסור לקליר כי אמת נזדבלה כל לרכה והוי לאוי לעומר וק"ל : **בא"ד** אבל קלת תיתה כו' עכ"ל . [כוונתו להבין במה שכתב התוי"ע אבל קלת תיתה וכו' כמו שכ' בעלמה וכו' כלומר הלוח הם בעלמה כמנו לעיל וקלת תיתה וכו' דלא משתמיע וכו' בית הבלאים שבמתקים וכו' א"כ קשה על עלמה במה בעלים לומר דבנית המתקים אם הביא פסול דלא משתמיע בשום מקום דלאחי הכי על זה מהרן המחבר דבבלמא בית הבלאים שבמתקים לא אשכח בחמת בשום מקום דלאחי לא יביא ואם הביא פסול לא כן בית המתקים ליכא לאחר דלא משתמיע וכו' דהלא מלינו בחמת מקום דאחי' דבל בית המתקים לא יביא דהלא תנן בפ"ק דבכורים אין מביאין וכו' ואם לא אחי אם הביא כשר וממשנה זו הביאו לאי דאין מביאין לאכלות מפירות שבמתקים וא"כ מו לא קשה על תוס' בעלמה כמו שהקשה התוי"ע דהלא בחמת לא משתמיע תנא מלאחי בית המתקים לא יביא דהלא אחי בהדיא בפ"ק דבכורים אין מביאין כו' ולא מפירות שבמתקים וכ"ש לאכלות ונראה בבלמא תחילה כתבו תוספות דבית המתקים דלאו בית הבלאים דפירו' הבוגים אז כתבו קלת תיתה דלא משתמיע תנא כו' אבל אח"כ בהקשו דמוכח מן שבכחא ביכורים אין מביאים בכורים מפירות שבמתקים אז לא קשיא דלא משתמיע תנא ולאחי מבית העתקים לא יביא ואם הביא פסול הלא כשר משמע אלא דיעבד פסול וא"כ ק"ו לאכלות דלגבוה כמו שכתבו הם עלמה :

פרק יא מ"א תי"ע ד"ה אחי הלחם כו' לשון זכר כו' עכ"ל והטעם כתדומה לי שרחיתי בתי"ע עלמו ולא זכרתי מקומו*) בשם הרב רבי אברהם אבן עזרא שכל שאין בו דומ מיים זכרהו ונקבהו : מ"ב תי"ע ד"ה ליסמן כו' הלא ודאי דיוקפתם לא היתה כו' עכ"ל ואינו מובנת דהא לא קאמר הגמרא קפבי רק דילמא שהוא פי' שמא שבר כך ואם ע"כ ע"ל כך דלא כסברת המי"ע שלא ניחא ליה לומר דלא אתי כמ"ק דהתם [הייטו ד' ל' ע"א ת"ק דר"ע] לכן אמר הגמרא לשון דלמא כלומר שאינו קושיא חזקה שיכול לדחות דלמא כו' אבל באמת לא ניחא ליה בכך דלא ניחי כת"ק דהתם וא"כ לא נתברר הטעם בגמרא וק"ל : מ"ד תי"ע ד"ה שיהא לו פנים כו' אמר רב כוזא עפא כו' עכ"ל ונראה דעת רש"י משום דרב כוזא אחר במסכת סוכה דף ה' גבי כשורת אל פני הכפורת ואין פנים פחות מעפא ע"ש בגמ' באריכות ע"כ אחר שגם בלחם הפנים אין עיני של כל הדעות פחות מעפא ואי קשיא אחיך הוא פנים על בן זומא שהוא תנא נראה לי שבן זומא הביא את הפסוק שהוא בס' שמות כ"ה ושם באמת כתיב לחם פנים אבל רב כוזא דקדק לשונו בפסחים שבן מנינו בלחם הפנים והוא מקרא שמות ל"ש פסוק ל"ו ואת לחם הפנים והוי ליה לכתוב ואת השולחן ואת הכלים ואת הלחם לומר לי שוד הפנים והרמי' שבפרשה אמור לא מזכר כלל מיבת פנים רק ואפיה אותה ע"כ אלות כו' ע"ש לכן נמד רב הוא מה שמשמע כנ"ל לומר בפסוק לחמנו הוא דדרשה בן עזאי כאן ופסוק שני נלמד שלריך שבל לדדי הדפנות יהיו עפה ודו"ק : מ"ו ברע"ב ד"ה אבנעה עשר כו' והעליונה היה לריכה כו' עכ"ל. פירש עליונה דהייט התלה התחתונה היה לריכה אלא פנים אלפי שאין עליה משלחן רק הנשות מונח עליה ושל עשית לא לריך כלום כך מפורש בפירוש הרמב"ם : שם תי"ע כל הכלים כו' וא"ת ותתי שייר כו' ואפשר לומר דשייר נמי מזבח הזהב שנקרא ג"כ כלי כמו שהוא במסכת תענית כל הכלים מעונים עבילה חוץ ממזבח הזהב כו' והוא הי' עומד לא אלבו לאוכל סביב ולא אלבו לזוהב הבית דהא היה מכוכב אמה על אמה והיה לריך לעמוד חוץ מהאיזון שהיה אלבו לזוהב כו' וחוץ ממזבח הזהב שהיה לא לאלבו ולא לבמנו ולכן שייר [לפ"ד ל' דאין לכלול את המזבח בכלל הנשות דיכון דלא הי' לו לא אוכל ולא רוחב מה לנו לחשבהו בין כל הכלים אך נראה דשייר הכבש של מזבח שהיו רחבו לאלבו של בית כמבואר לקמן מס' מדות פ"ג מ"ג ופ"ם המו"ע ד"ה וכבש וכו') : מ"ז תי"ע ד"ה רבי יוסי כו' משום דהכא עיקר כו' עכ"ל ונראה עוד דמש"ה פסק הרמב"ם כת"ק משום דהוי ליה סתם ואח"ב מחלוקת ואין הלכה כסתם : מ"ט תי"ע ד"ה אני י"ע כו' אחד מלא ואחד חסר כו' ומשיימי התוספות ומשנה ע שנויה בפרקין פרק ב' מ"ב וקתני ריש אין פותחין משנה חדשים המשונגין בשנה ולא נראה לענר יותר על ח' ומשמע הסם דאחי דלא כאחרים

*) נזיר פ"ב מ"ב תוי"ע ד"ה הזה.

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

עכ"ל ואם היה כך הגילכא לפני הרב מ"ש אז אמאי לא ידע הרב מ"ש מאי אלא סקאנו על המשנה עצמה דתנן ואינו דומה אם יום טוב זה אלא לא נזכר בדברי ב"ק אם דומה יום טוב אם לא וא"כ אדרבה יש לומר לכן לא הזכיר ת"ק הואיל וא"כ ס"ל דלא כאחרי' ת"כ כמו אלא מקלא ר"ב בתחד בשבת כך לא מקלא בערב שבת כמו שמביא הרב מ"ש כלן אבל רבנ"ב כו' יכול להיות שסובר כמו אחרים דהא הוא לא הוזכר שם בעכלין ואגב שצריך לתלוק על ת"ק שדומה ר"ש הזכיר שבתו ואינו דומה יום טוב אלא שיה הגילכא כך לפני הרב מ"ש דהיינו שלא היה בתוספות שלפנינו מה שקיימו כמ"ל :

פרק יג מ"ג מ"ש ד"ה המעלה כו' דאמר בשני בזיכי לבוה כו' עכ"ל ולא הבנתי למה לא כתבו התוספות לאפוקי מאידך ד"א מבנה ו' דה"ל שם מיא הקימון והלבונה שהקטיר אחד מהם בתון [חייב] ר"מ פוטר עד שיקרב את הבזיכי [וע"ז] בא כלן לאפוקי דאפי' על הקומץ לחודא הוא חייב בלא לבונה] וא"כ היה קאי [לא] ג"כ הקומץ דכולא וגם לא הי' קשה מה שהקשה הרב מ"ש ד"ה שמן כו' ואני תמיה כו' עכ"ל ולי נראה דכאן הוא דשבני רבנן דין מיה ומיה משום דשמן בפני עצמו לא ידעינו אלא מקרבן מנחה ואין אח"כ נאמר אוקי באחרת דאין [לנו] דין שמן אלא באחרת רק צריך לומר דומיא דין אבל גבי שמן בעצמו אין דין אלא לכן אחרי שיש מן מנחה יותר טוב להדמותו כולו למנחה מאבדמהו ג"כ ליין שהוא דבר אחר רק מתמת דומיא וזה אינו סברא לרבנן. משא"כ שם בשבועת הפעות ע"ב שיש דין שם בפעות רק בדבר אחד בולה לגמוד שם משבועת הפקדון שבני רבנן שם דלאחר שנגמר שם הדבר אי אוקי באחרת כדין בשר שבועות הפעות ע"ש וכני סבר דאפי' כה"ג אמרי' אוקי באחרת וא"כ אדרבה משום הכי פשק הרמב"ם דלא כרבי הואיל ואפילו רבנן דשבני בעצמה דין מיה ואוקי באחרת שבני הכא דין מיה ומיה משום הנ"ל ורבי פליג עליהו לכן פשקו דלא כרבי בן נ"ל לדבר : מ"ה במשנה אין יכול הוא כו' עכ"ל היה קשה לי דהלא אין אחשב הוא שתי כשף מן הטורה ובאחשב אין בו נשבים אח"כ מלאתי נמוסיות כאן שכתבו שכך הדין כמו באחשב דאין הוא בשני כשף כך בכל מקום שמביא אין אלא שצריך נשבים ג"כ דיש בשני כשף עם נשבים עכ"ל ונראה שעשה דכמו שבאין באחשב כל קרבנו בשני כשף דהא אין צריך נשבים כך בכל מקום דיש שלא אין כל קרבנו בשני כשף אף עם הנשבים וק"ל

מסכת חולין

פרק ב מ"י מ"ש ד"ה ובשאינו יולד כו' ודבריו ממוחין כו' עיין בפי' המשנה ז"ל לאמיי עולת יולדת כו' אמת הפילה שהיא חייבת קרבן ואי אפשר לאדם להתנדב חובה כו' ע"כ ומ"ש הכי כוונת הרמב"ם שאינו יולד ויולד [הוא לא יולד ולדא לשם יולדת והיא אינה חייבת ומ"ש מה [יש לו לעשות בזה] אלא ודאי כוונתו לשם יולדת פסול קמ"ן איסור תעוני [אפיל] ובעשה זה שבבר שבשהות יולד או יולד בעדה שהיא יולדה בזה ולא לשם נדבה שהם ובאמת היא אינה עדי אפשר לאדם להתנדב חובה [זה הוא] ולאי אם אתר לשם חובה פלוגות אז היה [באמת] אסור אבל הוא יולד יולד או יולד ואי אפשר כע"ל והוא עשה ע"ש כשר וכני היה לפני רמב"ם כמו לפי רש"י פי' ב' רק לא כמו שהגיה רש"י רק כמו שהוא לפנינו מ"ד אי איתא דילדה קלא אינה ליה וא"כ במה עשה אלא ודאי לשם נדבה קמ"ן איסור תעוני אפילו כו' והעשה כע"ל ויש לשעמים זה ג"כ בפי' רש"ש אי אפשר כמה חיובות ואח"כ בחיובו אפשר מלא הגי' בהפך לכן פירש פי' אחר :

פרק ג מ"א במשנה ניקבה הקיבה כו' אף שהקיבה היא אחר המסם ובה"כ כמו שכתב הרמ"ב הואיל ובקיבה בכל מקום מרפא אבל שם יש חילוק בין לחוץ כו' לכן תני [קיבה] תחילה וא"כ הביב ממעה למעלה ואחר קבה הוא המסם ואחר המסם הוא בה"כ וזה מתורץ הכ"ע של הרב מ"ש ד"ה המסם ובה"כ וק"ל : שם מ"ש ד"ה מנקבו לחוץ כו' ודברי תוספה כו' עכ"ל וג"ל פשוט דגם הרב דעת הר"ב היא דנקבו מתלוא בל זה לזה וה"פ לפו שדופן המסם פי' לד הבני בל המסם מגין על נקב בה"כ ודופן בה"כ ג"כ לד הבני מגין על נקב המסם לאשוקי אם נקבו אינה מהם לחוץ אין אחד מגין על חבירו וק"ל : מ"ן מ"ש ד"ה רבי יהודה כו' עכ"ל עיין עד סוף אף שאין לו חלק בדיקדוק הטרם הוא אפשר לומר דלמה לו' [לומר] קבקבת לימא קבקש רק שם לומר אחד מבמיסה או בקבקש אינו לשון קליפה או אדרבה קשקש לשון רכיס וקבקבת הוא אחד על זה מביא בה"כ זהר לדבר ובריון קשקשים א"כ אם בלא מ"ו אינו לשון קליפה הוי לשמיר קשקשים וגם אין לומר מקשקש לשון רכיס לשה לו לשמיר קשקשים הוי לשמיר ובריון קשקש אלא ע"כ קשקש הוא לשון קליפה וגם לשון ימיד וא"כ קשקשת הוא שמים ודו"ק :

פרק ד מ"א מ"ש ד"ה מן המעמל כו' ותמיהני כו' עכ"ל ולי נראה דאין זה תימה כלל דהא דנקב בעמל מרפא דוקא אם ניקב סומכי' אבל במקום הדק בשר ולבסי מוקי מתניתין נסבי דהיינו חסר במקום דק והבשרם בשרה והא דלא מצי הגמרא הכי אמרה דשם אמר הגמרא בדף ס"ב שם שהיה ניקב מרפא ולא חילק בין סומכי' לקולפים [אמתא] דבכל מקום מרפא לכן פריך גמרא ומצני מיידי ס"כ אבל לפי הדין באמת שדוקא במקום עב מרפא אינו צריך לשמות מיידי אלא במקום הדק ובאמת שם בהגהת אמרי כתב בפי' ואם פשע ודו למעי בטמה ומתך מן העמול בסומכי' כל הבהמה מרפא כו' ע"כ נמלא במקום הדק גם הבהמה כשר ואינו צריך לחוק מיידי ופשוטה דמיבולא אל הרב מ"ש שכן הדרך לתתוך מן המחול [ליתא] אם הבהמה מרפא לאיזה דרך יתמוך וק"ל : מ"ה מ"ש ד"ה קבעה כו' ולאימי למהכו"ך ז"ל כו' עכ"ל עיין עד הסוף ולי נראה דהא הגמרא אומר בדף ע"ב ע"א אמר רבי אמי דשומם את הרפיפה ואלא בה בן נ' מי לדברי המתיר אסור ולדברי האוסר מתיר ומבנו המשנה אתיא אפילו לדברי המתיר דשכא דוקא לדברי המתיר אסור דמהני שמיעת מרפיה לענין טומאה וטוי כהלין שמעת ואו לא מהני בה שמיעה אם אינו בא נשמעה[אמו] כלל עכ"ל ונראה שם דאפילו לדברי המתיר מותר דל' סימנים אנמרי' רחמנא ונמאי פליגי ומנלן זה לשם ונראה דכל אחד דייק מהמשנה דרבי אמי סבר מדתני קבעה כו' עשון שחיטה אחר דברי הכמים ע"כ שלמחכמים ג"כ מותר ובסברת תוספות והא דתני עשון שחיטה ולא תני מותנה בשחיטה דהוא עיקר הרבותא מידי דקא ס"מ בריטא עשון כו' וקאמרי ליה חכמים דבזה אמו מודים דעשון שחיטה ומתולא דמהני שחיטה ולמה לה להמשנה לסיים לפי שלא בשחטה אמו אלא לומר שבזה מהני שחיטה לפי שלא בשחטה אמו הא בשחטה אמו דומיא דקרבה דהיינו שבשחט את המשנה לאסורה אסורה וכשבנת תוספות וכבא לא ס"ל הך סברא ומבר דרק כשבוטה אתי המשנה לאסרו דמודים חכמים בקרבה דמהני לו שחיטה ואמאי הא לחכמים דס"ל דשחיטת אמו דוקא מעכבתו א"כ הוי עריפה כמו אמו וא"כ למה מהני לו שחיטה אלא ע"כ ד' סימנים אנמרי' וכו' והא דסיים המשנה לפי שלא בשחטה אמו [דהא לרבא אפי' אם בשחטה אמו יכול להיות לגרוע לשמוע את הבן ע' מי ומותר בהאכלה דהא אמר רבא אפי' לדברי המתיר מותר ומלשון המשנה משמע דלפיכך קרבה עשון בחיטה ומהני מפני שלא בשחטה אמו אבל אם שחט את האם הערבה אז לא מהני שחיטה בזבן כו' ובסברת התוס' משמע דמהני שחיטה עריפה לענין טומאה וטוי כהלין שחיטה וכו' וא"כ הוא דלא ברבא וכ"ז משני מיידי וכו' ודו"ק] מיידי דאמר בריטא השוחט את הבהמה כו' [בלומר מיידי דנקבי הכמים לגיל בחיטה אמו מעכבתו לפיכך אינו עשון הבן ע' בחיטה מפני שבשחטה אמו ובאן עשון שחיטה לפי שלא בשחטה אמו וא"מ בזה דלכ' אמי תנא עשון בהעבה ולא אני מודים דהבמים דנקבי בגבייהו בחיטת אמו מעכבתו לפיכך קאמר כאן לפי שלא בשחטה אמו ודו"ק :

פרק ה מ"א מ"ש ד"ה שיכסה כו' אבל בתוספות כו' עכ"ל ונראה לי דאף לדעת התוספות צריך לנוח לשבבת מיידי דסגא לא צריך לאשמועינן רק שהבני בשר וכמו שבתבו התוספות בפי' שם ולאשבר הבני קמ"ן וה"ל אף הבני בשר דהראשון פטיעת שבשר אלא ל"ל מיידי ולכן נקטו רש"י והר"ב בקיצור תנים מיידי ובאמת הרוקעות לא כתבו לאוקי על רש"י רק לומר אלא מנוח מיידי הוא באמת מפני הראשון וק"ל : מ"ב מ"ש ד"ה הראשון כו' ל"ל לפי דלאחרון חייב כרת כו עכ"ל וזהו דומה דהא עיקר זה הפרק מיידי בהומו ואת בע לומה לי כתן לאשמועינן דין כרת בל בחומי חון [אלוה] במקומו נזבחים בבר נשנה שם אלא ע"כ מיידי בחתנו ואינו צריך לאשמועינן שיהיה סופגים כו' אמר שראשון חייב כרת וא"כ הוה דלא כר' תנ"ג אבל נראה לי עשה הרמב"ם דהלא ל"ל שם בחומה אחר אלוקין עליו הבריו על רחב"ג ולא הבריו הלכה כמתן וכ הלא משום רב פסק הלכה כרחב"ג וגם אביי שהוא אחרון סבר כרחב"ג לכן פסק כמותו ולכן אתי כתבריו דאלוקי' עליו ואף שהוא אחלוקת בחומה ואח"כ שתם כתן בחולין וא"כ הלכה כשתם נראה סברת הרמב"ם הואיל וזה הסתם אינו במקומו שבלן אינו שיקר הדין בל בחומי חון רק אבל לוהו ואת בע לומה לי כתן לאשמועינן דין כרת בל בחומי חון [אלוה] במקומו נזבחים בבר נשנה שם אלא ע"כ אינו בחתנו ואינו צריך לאשמועינן שיהיה סופגים כו' אמר שראשון חייב כרת וא"כ הוה דלא נראה לי עשה הרמב"ם דהלא ל"ל שם בחומה אחר אלוקין עליו הבריו על רחב"ג ולא הבריו הלכה כמתן וכ הלא משום רב פסק הלכה כרחב"ג וגם אביי שהוא אחרון סבר כרחב"ג לכן פסק כמותו ולכן אתי כתבריו דאלוקי' עליו ואף שהוא אחלוקת בחומה ואח"כ שתם כתן בחולין וא"כ הלכה כשתם נראה סברת הרמב"ם הואיל וזה הסתם אינו במקומו שבלן אינו שיקר הדין בל בחומי חון רק אבל לוהו ואת בע לומה לי כתן לאשמועינן דין כרת בל בחומי חון [אלוה] במקומו נזבחים בבר נשנה שם אלא ע"כ אינו בחתנו ואינו צריך לאשמועינן שיהיה סופגים כו' אמר שראשון חייב כרת וא"כ הוה דלא נראה לי עשה הרמב"ם דהלא ל"ל שם בחומה אחר אלוקין עליו הבריו על רחב"ג ולא הבריו הלכה כמתן וכ הלא משום רב פסק הלכה כרחב"ג וגם אביי שהוא אחרון סבר כרחב"ג לכן פסק כמותו ולכן אתי כתבריו דאלוקי' עליו ואף שהוא אחלוקת בחומה ואח"כ שתם כתן בחולין וא"כ הלכה כשתם נראה

הגמרא

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

בגמ' פוסק כאחד מהם אבל הכא לפי גי' הרמב"ם בגמ' במסקנא והילכתא כו' דפירשה בעלמא הוא מ"כ פ"כ בגמ' פוסק כמו שמואל לכן פסק ג"כ הרמב"ם כותבי ועי' סיעב בגמ' דו"ק היעב:

פרק י מ"ב תי"ע ד"ה חולדן כו' וממילתי כו' עכ"ל ולא הבנתי תמילת דהלא יותר ים לפרש ריעה וסיפא בתלת גוונא וכמו שכתב הכ"ב תמילת המשנה דבין תוס קבוע לו עובר לייני דמתעברה לפי פדיונו וכו' ולפי קודם פדיון ילדו בביתם אסור מיהו הא כדאיתא [והא כדאיתא] דהיינו בתוס קבוע אסור והיינו קודם ובתוס עובר אפילו קודם ומי ואי כתעברה לאחר פדיונו בתיהם מותר לגמרי ומה לו לומר דגומא [בסיפא] דאפילו קודם ומי דלא הוי ידעינן [מז] אחיך הוא בריאה אם [מייני] בולדה קודם פדיונו ואם מוקמי גם הריעה כן דמתעברה קודם הולדה אחרי כן וק"ל: מ"ד תי"ע ד"ה פד סוכך כו' תמה על רש"י כו' עכ"ל והנה המור וה"ע סימן ר"ה קורבים רק לעצם האחצעי שוק ולעליון קורבן קולות ולא עיינתי אם הוא מן הגמרא וא"כ אחד מאצעי אלה או הוא"ל וקולמין רק לאחצעי שוק לכן פי' רש"י כר"י ואף אם נאמר לשון מורה למוד ולשון מכתים לחוד שב"פ כיון שכך סיגל יותר הלשון לכן פי' רש"י כך וכתבה לשון ברש"י:

מסכת בכורות

פרק א מ"א תי"ע ד"ה אף כו' ולפיס ריחמא כו' עכ"ל ואין זה תפיסה על רש"י והכ"ב דסוף סוף אף שמא ישאל לו יבכר הוא ג"כ [בכלל] שמא יעבה הערבו"ם מלאכה בשבת ומה לפם להלכך בלבוש מה שאינו לעיקר הדין [לכן] אין לתפוס בלבוש רק המכוון [והוא] שמא יעבה מלאכה בשבת משא"כ בפסחים דשם [הוא] עיקר הדין פי' באריכות וק"ל: שם תי"ע ד"ה והמשתמף כו' וי"ל דמשכחת כו' עכ"ל ויותר נראה לומר כגון העחול והכליות דלא מכרפה בהו גם לא הוי מומא דמומין שבכליות בעינן כדלקמן פרק שני רק שהכל"י נקבע לפרש אבריה ואלו המחול והכליות לא מקרי אבריה בשחיטה רמ"ח אבריה: מ"ג תי"ע ד"ה ולדי כו' נבי נשים כו' ואפשר לומר דמש"ס תני הכא בבדי לפלוגי אם מת אחד מהם אם לבהן א' נתנו כו' ואף דהיה יכול לומר ומהן בעבה פלעים [דאם לא בא רק להלות הדין דאם מת לא הוי לי' לנתקע הלבן מהן בלבון היוב המעמע דקמ"ל הדין דלריך ליתן בעבה פלעים והוא לאין ליתר. רק הו"ל לתרץ הלבון ומהן ואח"ר הי' הכוכב אם נתן אז הדין אם מת וכו' והי' מוכרח אז נתמת דקמ"ל הכתב רק הדין דאם מת לא בן בלבנה דומה] אפש"ל הוא"ל ואינו מלריך בלבוש מהי מיכפת לתנא דתני הדין אף שהוא פגיעה ואדרבא אם היה תני ומהן בעבה פלעים לבהן היה לריך לומר ומת אחד וכאיום תני מת בלא אות ו' וק"ל: מ"ד בבע"ב ד"ה ובכנה לדיר כו' ישמעאל שהיו כו' עכ"ל והא דלא אמר אחר אחר נתן לו לבהן אז לקח מבהן כדלעיל מבוס דאז פעור מלעבר כמו שהוא בפרק ר' הלוקח או שכתבו בתחלה פעור בלבון מיום המעמע דקמ"ל הדין דלריך ליתן בעבה פלעים והוא לאין ליתר. רק הו"ל לתרץ הלבון ומהן והא הי' הכוכב אם נתן אז הדין אם מת וכו' והי' מוכרח אז נתמת דקמ"ל הכתב רק הדין דאם מת לא בן בלבנה דומה] אפש"ל שהיו כו' ישמעאל והא דלא אמר אחר אחר נתן לו לבהן מבבהן כדלעיל מבוס דאז פעור מלעבר כמו שהוא בפרק ר' הלוקח או שכתבו בתחלה פעור בלבון מיום המעמע: מ"ו תי"ע ד"ה ותכמים כו' ותיומה דא"כ כו' עכ"ל ולכאורה קשה להולמו אבל נראה לי דעת הרמב"ם והכ"ב דהלא כתבו במשנה א' וכמו שבביאה הכב תי"ע בהן אך פדה תפדה כל שיהו בבכור אדם כו' א"כ הקיש בתלה דלמה לא אין לאם הבנה כלל ואולי ר"ת יש בהן אך נראה דהכסבר בל המחבר הוא כן דמה שב' התוי"ע דלאו הקישא דפדי' הוא ר"ל בא המחבר לומר דלא כיון התי"ע היעב בדבריהם בל הרמב"ם והכ"ב ז"ל. דהתוי"ע הבין בתי"ם לפדי' הקבתו ולא לדבר אחר דכוונתם בל פדי' ממש דבשם בלריך לפדות אדם כן לריך לפדות פער חמור לכן תמה לתוי"ע דא"כ לאתי הוקש דלפדי' בלריך לפדות פער חמור בהדיא כתיב. אבל בחמת בוכת הכ"ב והרמב"ם בתי"ם לפדי' הקשתו לא קאי לפדי' ממש ובל"ל רק כתי"ם המחבר והבסבר בל דברי המחבר כך הוא. והוא בתי"ם ואף לפי דבריו לתה כו' בלומר דכתו להרמב"ם ולהכ"ב לריכין לומר לאחרים דלפדי' הקשתו דאל"כ יהי' מייב באחריות בני פער חמור כתו בני בכור אדם הייתו ממתה בלעים בל בן אם לאבדו הבלעים ל"ל דלכאורה קשיא הא קיי"ל דאין הוקש לתמלה וא"כ כיון דהוקש לפדי' בתי"ם הוקש גם לדבר אחר הייתו לחייב באחריות כתו תמת בלעים בל בן ותבר בל כן לי' כיון אתו לומר לפדי' הקבתו ולא לדבר אחר הייתו לענין אחריות א"כ גם לפי דברי התוי"ע דלאתי הקישא דפדי' הוא לומר דהבריקש הוא לא לענין פדי' בלמה רק לענין זה בלא הייבה הבורה וכו' לתה לא ניחא ג"כ הבריקש גם לדבר זה דתה בתמוייב באדם הייתו אחריות דתמתה בלעים מחויב ג"כ בבהמה דהייתו אחריות דפדיון פער חמור וכתו דם"ל לר"ת וכ"כ בתו הר"ב והרמב"ם לתבן זה בתמרים דלבכי כתב רחמנא בבהמה בפדים פדי' לחורות דלא הוקש אלא לענין פדי' הייתו מי שחייב בזה לפדות בתו חייב בזה לפדות פער חמור אבל בתה בתוגב לאחר הפדי' הייתו דין דאחריות לא הוקשו זה לזה וא"כ מ"ש הר"ב והרמב"ם לפדי' הקבתו אין כוונתם בל פדי' ממש דהייתו כתם בתחויב לפדות בתו מחויב לפדות פע"ח וכתו בהבין התוי"ע כוונתם ולפיכך תמה דא"כ וכו' דלפדי' גופה בהדיא כתיב דלריך לפדות פע"ח רק כוונתם בל הבריקש דתי בתחויב לפדות בתו זה מחויב לפדות פע"ח וא"כ תו ניחא תמרים התוי"ע והא דקאתר הגמ' הא דבתו דלא תקבי אין הכונה דלא תקבי בלל רק דלענין זה לא תקבי הייתו לענין אחריות שהוא אחר הפדי' אבל לענין תי בתחויב לפדות בתו מחויב לפדות פע"ח ותי בתחויב לפדות בתו אינו מחויב לפדות פע"ח לזה ס"ל לרבנן ג"כ דתקבינן וכל"ל וז"ה בתחר המחבר ודלא כתו"ם וכו' בתון בבקש רק בתם הקיש דלתה לא] ואף לפי דבריו לתה לא ניחא תה בתחויב בבהמה דהייתו אחריות לכן כתבו דלבכי כתב רחמנא בבהמה בפדים כי לא הוקשו אלא לענין פדיה תי בתחויב בפדיון זה חייב בפדיון זה אבל לאחר הפדיון הייתו [אחריות] [אחריות] לא הוקשו ואי לא כתב פדיה בהדיא [בני פדיון פע"ח והוי יכפיון מתדם ואם סוי אחרין דאין בקש לתתבה והי' חייב באחריות כתו בני אדם וק"ל] והא דקאתר הגמרא הא דבבן דלא מבקי הייתו לענין (זה) [אחריות] לא מקבי אחרים:

פרק ג מ"ג תי"ע ד"ה והולם כו' דלא הגות כו' עכ"ל ותה יעבה הרב הא דתני פ"ה מבכה ג' מעבה בזכר בל ראלים זקן ושטרו מדולדל לכן אפשר לומר דלבון חכמים לקרות לגמר מחובר שער ושם בפ"ב פי' שערו מדולדל היינו שעוקר מן הגיזה לכן קרתו לומר הא דתני לקמן לומר המדולדל דהייתו שעוקר מן הגיזה לכן קרתו לומר:

פרק ד מ"ט תי"ע ד"ה מרומה כו' דלא כר"ת כו' עכ"ל ונראה דלפי דמותר לחרוש הא אסור הוא לעמת דהא הכן עבל ועבלה אוכל במעבר וא"כ אסור ליקח ממנו מעבר ג"כ כמוכרו לשם תולין שמא יאכל במומאה:

פרק ה מ"א תי"ע ד"ה ושוקלים כו' מותרין לשקול מנה כו' עכ"ל ונראה דעת הרמב"ם דאי כפירושם [דשוקלין קאי על המוכרין וכמו בפי' הר"ב] הי' לו לומר שוקלים מנה מנה כנגד מנה הבוקלים דעיקר חבר [מן הסכל] אי עכ"פ הל"ל ושוקלין כנגד מנה בבכור מיבת מנה הראשונה ל"ל אבל לפי הרמב"ם ניחא הכל [הכיבה נראה דהם מנה קאי על המשקל כמו ליעבה א"כ הו"ל לומר ושוקלין כנגד מנה פעם אחת היינו כנגד הליעבה כנגד הבבר הולין שבקלה בליעבה וכמ"ש הר"ב בא"ם יש לו תחיבת בבר הולין וכו' ולמה לו לומר מנה כנגד מנה אלא ס"ל דלא קאי על המוכרין רק על הבהמים ותיבת מנה לא קאי על משקל רק הבוה בלבון מנה דקלא ותוא לבון חלק שמחלקין מהנות תחיבות בל בבר כמו ולהנה יתן מנה אחת אחים (במואל א' א' ה' ומם מ' ל"ב ויאמר שמואל וגו' את המנה) וכמותם דבים בתקבלא בליעבה וכמ"ש הר"ב רק שוקלין חלק כנגד חלק ולכן אמר מנה כנגד מנה היינו חלק כנגד חלק: מ"ב תי"ע ד"ה ואפילו נבכי כו' וליבא לתפבן מעבודת ליבור גמ' [דכמו דפרוך הגמ' ל"ג ע"א בל ד"ה מה לעמת שבן הומר וכו' וב"ה מבני אתו בעבודה קאתר וכו' וכמ"ש יש לשנוי בל אחילת נבכי וק"ל]: מ"ג תו"ע ד"ה הבי זה כו' ודבכי תומה כו' בל"ל ולהבל את הבב רש"ל מהתיעה הפשר לומר דאלו התיבות מן שהמעיל מוס בקבשים כו' עד אפילו בעל מוס ומד בלבל מקומו הוא בתבנה ב' בד"ה לא יתחוב עליו הוא"ל והוא הטילו ל"ל אחר זה שהמעיל מוס בקבשים כו' ואפילו עבשה מיס בבעל מוס כו' ובכור שאתו דם זהו בקולת בגמרא כאן דף ל"ג ע"ב המעיל מוס בבעל מוס דאין לך מוס גדול מזה שאם לא יקיזו לו יחות מ"ם ותבמיס דמתיתין הייתו ר"מ דבריהם והייתו זה ר"מ דבבר דאף בבעל מוס אפשר מורה להעיל בו מוס ועל זה אמר שם הגמרא. ות"ל אם שם מקומו אז בכון מאוד מה שבתב הר"ב רש"ב דשם ר"מ שמוא שבר באמת וכאן ממנה ג' ל"ל ד"ה הבי זה לא יחתוב כו' לפי שעבר והעיל מוס בקבשים ותו לא ואח"כ מתחיל הדיבור בשיולד לו מוס אחר כו' ואל אמת יודע האמת: מ"ד תו"ע ד"ה לא דע כו' ותמיהני כו' עכ"ל. ל"ב ולא לבד על הר"ב תלוהו כי כן בתב ג"כ הרמב"ם בפי' ע"ש ובאמת נראה דמבים תמיהת הרב תו"ע לכן פי' רש"י גם הוסבות כמו שמביא בהן הרב תי"ם אבל דעת הרמב"ם והר"ב דר"מ מה שאמר התחוד בל הדבר כו' זה אמר אדבבי רשב"ג שאמר נתתן בל בל תבינו כו' אמר ר"מ התחוד בל הדבר כו' ואמר הגמ' מתי אוכל בין ת"ק לר"מ וסבירי לה להרמב"ם ולהר"ב דשניה מן הסוק הייתו ישראלים ות"ל ר"מ אית ליה דלריך דוקא בנים דהלא בתלת בעפויי קאתי כמו שהוא בבבא בתרא דף ל"ג ולא מבוס דאמר ר"מ התחוד כו' דזה אמר בל דברי רשב"ג רק מאי בינו לת"ק ואמר בל"ל [הבסבר בל המחבר הוא בך דתמיהת התוי"ע מבוס דר"מ אמר בלבון יחיד התחוד בל הדבר אינו וכו' משמע דמי בתינו תחוד מעיד אפי' בל אחד דהלוא הוא דבר ובינוהו כידוע וא"כ איך אמר הר"ב דלר"מ בעינן בני עדים. ע"ז אחר המחבר דאין בוכת ר"מ לודיע לנו בתה עדים לריכין לבעיד רק ר"מ קאי בל רשב"ג בעיקר הדין אם בהן נאמן בל אחרים או לא. והוא שבשב"ג ס"ל דבהן מעיד בל אחרים ע"ז פליג ר"מ ואמר בין דהוא תחוד אין מעיד גם בל מבינו בהן אבל מן הסבבה ולאין פרבינו אמת שר"מ קאי בל רשב"ג אבן א"כ הייתו ת"ק דתמ"ק נמי ס"ל דמעיד בהיים בהאים אפי' לאחרים ע"ז תבני הגמ' מן הסבבה ולאין דבינן דקיי"ל דתנא בתרא בעפויי אמת א"כ י"ל דלת"ק בני בעד אחד ישראל ולר"מ בעינן שני עדים ישראלים ובזה בל המיבת התוי"ם מתה בתמר ר"מ בלבון יחיד התחוד וכו' וק"ל] ובין בפי' הרמב"ם ותראה איך שדבקדק בך ודו"ק: מ"ה תי"ע ד"ה נאמן ואין לריך כו' ע"ש ובראה דלריך לת"ש הב"ר ופ"ש דהלא הבא"ש פסק בתמת שלריך דוקא לפרוש שם ישראל וע"ש בב"י ובאמת אינו קושיא ממשנה דלא שייך [כאן] אבתמע [דלא שייך כאן אבתמע כתו דתינן הגמ' בל קושיא הב ביאני דשם שייך אבתמע לפיכך אינו נאמן ובאן בבור לא שייך אבתמע לפיכך נאמן] אבל אינו ראיה ג"כ [כלומר דאין אנו יכולין לומר כיון דאין קושיא מרישא ממילא יש לבבות ראי' דנאמן דהשם אינו נאמן משום דיבול לאבתמע אבן בבא לריך להיות נאמן משום דלא שייך בבא אבתמע וא"כ לפ"ז תבי' בתמת קושיא בל בב"י למה נתן בעם דשם אינו נאמן משום דבוי דאוריתא ובאן נאמן משום דהוי דבבנן הלוא בגמ' מבואר הטעם דשם שייך אבתמעי ובאן לא שייך. ע"ז קאתר המחבר דשם דאין קושיא מבם בן גם בן אין ראי' מבם דהלוא אין ראי' מוכרחת דבמקום דאין שייך אבתמע דלהוי לאמר דהלוא יכולין אנו לומר דאף בתקום דלא שייך אבתמע אינו נאמן וכל בבראי' הוא מבינה דתני בה דאם אתר אים פליגי נאמן ופליגי בזה בבא"ם והרמב"ם דהבא"ם ס"ל דבינן דבל בבראי' לבב יסודא אתר בב מבינה א"כ לריך להיות כמו שם דדוקא אם אתר ישראל פליגי נתן לי בבור בעומו בינן דבראי' אבל דמילתא דעבדי לגלוי לא משקרי אמרי וא"כ כתו דשם לא אתרינן דמילתא דעבדי לגלוי וכו' כי אם בתמר מתים פליגי בן גם בן בבן אינו נאתן מראי שעתה דעבדי לגלוי כי אם בתמר ישראל פליגי דהוי מלתא לגלוי מעלתא והרמב"ם ס"ל דלא מבינא דאי' מבינה בי אם בל זה דאתרינן מילתא דעבדי לגלוי וכו' אבל לא בעינן מילתא דעבדי לגלוי מעלתא בתו שם וא"כ לריך לבבין בתמת שעם הרמב"ם בזה ופ"ז בא הב"י לתבן בפסק הרמב"ם בחילוקו דשם הוי מדאוריתא ולאן הוי מדרבנן וא"כ לא קבה קושיות התוי"ט על הב"י כי תירוץ הגמ' קאי בל קושית רב שזבי מרישא והב"י מתבן הרמב"ם דלא בעי בתאתר בבל ישראל פליגי בדמשמע לבאורה מבינה וכל"ל ומשיים המחבר והא דלא דמי הגמ' וכו' לומר בלומר לא תירץ הגמ' בל קושית רב שזבי תירוץ בל הב"י מבוס הגמ' הוא לדחות וכו'] רק הבינה הרמב"ם בסק ואפילו אינו פורש שמו ונתן הב"י טעם לדבריו והא דלא דמי הגמרא כו' הגמרא הוא לדחות אפילו הוי בבינה דאוריתא וקלמה תמוד הבינה וע"ש ומבן ג"כ מה שבתבתי והוא נכון: מ"ו תי"ע ד"ה מבדוחו כו' ולא כר"ת כו' עכ"ל ונראה דלפי דמותר לחרוש

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

פכ"ל פי' לתמיהתו [מעשה שבדברי המחבר אין הסבר להבין דבריו לאמתים כמוני לאמת אמרתי לבאר את דברי המחבר בהסבר למען יובן דבריו להמעיינים בדברי המחבר וז"ל. הסבר המחבר הוא דשמת סתו"ם להקשות על הר"ב דהאיך כתב דלא מלי למתני גבי בכור ומכרוהו דהלא מייני דהלוקח אינו יודע שהוא תמים וא"כ יכול למוכרו לפי דעתו ואם נודע אח"כ שהי' תמים הלא הכסף אינו מתפס באיסור וא"כ י"ל מכרוהו גם גבי בכור ולפ"ז הקשה הסתו"ם בקתמת דאין קתמר הר"ב דא"ח לומר דבכור שהוא בתוך בע"מ בודאי יכול לגיות דימכרנו כי לפי ידיעתו אין כאן שום איסור למוכרו וגם אם יודע לאחר המכירה שהוא תמים אז הכסף יהי' מותר בהנאה ויתנו הכסף להמוכר ואם מכרו אותו בזול מעשה שהוא בכור בע"מ יחזיר להם הבע"ב את המותר כמו שפי' הר"ב גבי עריפה שמחכת בזול. וכונת המחבר במה שאמר פי' לתמיהתו שהא להבינו אלא נעשה לומר דהסתו"ם הקשה על הר"ב לענין דינא מפני דהר"ב מסיים דבכור תמים אסור בהנאה דמשמע דאסור בהנאה אף לאחר מכירה ובאמת אינו מופס את דמיו וא"כ יהי' הכסף מותרים לעוקר או למוכר כשיחזיר הלוקח למוכר דזה א"ח לומר כן דהר"ב יעשה בזה ח"ו אלא דכונת הסתו"ם להקשות בקתמת דאין כתב הר"ב דא"ח לומר ומכרוהו גבי בכור משום דאסור בהנאה היינו שאסור למוכרו דהרי מייני דהלוקח אינו יודע בשוה תמים וא"כ בודאי יכול לגיות שימכרנו ואח"כ יהי' הכסף מותר בהנאה וכו'. וכן נראה ג"כ מתירוצו וכו' כלומר מתירוצו נראה דקושיתו על הר"ב היינו דאין קתמר דלא מלי למתני גבי בכור ומכרוהו אלא מייני דהלוקח בכור שהוא בעל מום וא"כ לפי דעתו יכול למוכרו ולפיכך כתב בעל הסתו"ם מעם אחר שלא טוכל למתני ומכרוהו גם גבי בכור משום דאפי' בעל מום לא שיחה למיעבד הכי. אלא מוכח לאדיה דכל קושיתו של הסתו"ם אינה רק מדוע כ' הר"ב דלא מלי למתני ומכרוהו גבי בכור אלא מייני דהלוקח בכור שהוא בעל מום. דאם כי' קושיתו של הסתו"ם על עיקר דינא וכ"ל אין שייך על זה מה שכתב הסתו"ם אבל נראה לי דסיומו מעמא. דמה לי אם אמר הסתו"ם מעם אחר דלא תני מכרוהו אלא הקושיא בתקומה עומדת מדוע קאמר הר"ב אסור בהנאה אלא אינו מופס את דמיו אלא ע"כ קושיתו אין קאמר הר"ב דלא מלי למתני מכרוהו אלא מייני כנ"ל וע"ז אמר הסתו"ם אבל ג"ל וכו' וא"כ אפי' בכור בעל מום לא שייך למתני מכרוהו. וע"ז נא המחבר לתרץ את דברי הר"ב בזה באופן כי ידוע דדבר פשוט הוא אבר אם הסרגון הוא הקונים בקונים המקבל מקבה התרגן עוד קונים נוספת על קונים של המקבל וע"כ לריכין לתרץ את הקושיא הנוספת בזה באופן אלא תני-הקושיא הנוספת ומתילא חזלא ג"כ קושיא הראשונה ואינו כן כמה פעמים בש"ס ובמפרשי הש"ס ולכן מקשה המחבר על הר"ב עוד תמיה וע"י התמי' סלאת תתוקן גם התמי' של הרב מו"ע. והוא מה שכתב המחבר ואני מוסיף על תמיהתו לומר לבד זה יש להקשות על הגאון של הר"ב דהאיך כתב דבכור תמים אסור בהנאה ולפיכך ליכא למימר מכרוהו אלא כאן מייני דהלוקח בכור הוא בע"ת וא"כ לא שייך הגאון דבכור תמים וכו' ותמיה דבריו דנוכל לומר דגם הסתו"ם כולל בתמיהתו גם התמי' הזו' וכמו המחבר בתמתו אבל נוכל לכלול וכו' ולמה לא יכנו וכו' כלומר דיון דהכסף אינו מתפס א"כ יוכל הלוקח לקח הכסף לעצמו ולגזות בזה את הכסף בכתן להמוכר. ותמיה עוד המחבר אבל לבד תמי' אלו ג"כ תמי' בהגמת הר"ב לכתוב אל"ל הדברים אלה של המחבר קשה מאוד להבין מה כוונתו וע"ל לריכין אנו לומר כי יש כאן מעות כופר או מן המעתיקים או מן הדפוס וכמו שמצאנו הרבה פעמים בחידושי המחבר מהרי"ח ז"ל. אך בל"ז אמרנו לכוון בדבריו אלא ע"פ מ"ש שהמחבר רולה בזה לכרכר כדרכיה בכמה מופעים עד שיהא נאלץ המחבר לכוון הכוונה האמתית בדברי הר"ב לתכן לדעת בכל כחו את תמיהת הסתו"ם בכל זה קשה לומר כונה כזו בדברי הר"ב

ושיכתוב הר"ב כן כלומר מי מכריח לנו לסנין כונת הר"ב באופן כזה שנוכל להקשות עליו יותר מוב להבין בדברי הר"ב בכונה כזו אמין להקשות עליו כלום וז"ה דמסיים המחבר אבל נראה פשוט כלומר כל הדברים אשר דברנו עד הנה הוא רק לחידודא ועי"ל כרכור וכנ"ל אבן באמת פשוט שדברי הר"ב נכונים כנלע"ד להסביר דברי המחבר לאמתים כמוני] דהא לפי דעת הלוקח היה בכור בעל מום נמצא שפיר מכרו ואף שנודע אח"כ שיש תמים אינו חופס דמיו וכן נראה ג"כ מינוקא אף[אם] הוא בעל מום אפילו הכי לא יתכור לנכרי ואני אומיף על תמיהתו דאיך כתב הר"ב הלשון דבכור תמים אסור בהנאה הלא לפי דעתו היה בעל מום אבל נוכל לכלול זה התמי' ג"כ בלשון הרב תי"ע דה"פ דאף שתאמר שהר"ב לכל האמת אומר אף שמכרו בחזקת בעל מום אפ"ה באמת הוא תמים ואסור בהנאה ואמה הרב תי"ע אעפ"כ המעות מותרין ואינם נתפסים ולמה לא יכנו ג"כ גבי בכור אבל לבד תמיהה אלו ג"כ תמיהה בהגמת הר"ב לכתוב אבל נראה פשוט שדברי הר"ב נכונים דהלא ע"ל לדקדק לענין מאי מכרו את הבכר מן הבכר הרי היה לדעתם בבכר לנכרי בזול הם בעצמם לקחו מעבה ביוקר ויתכנו לנכרי או יבליכו לכלבים הלא פשוט דה"פ מכרוהו לנכרי פי' אחר שידע לבעלים שהבכר מרפה מכרוהו לנכרי או הבליכו לכלבים כו' ממלא ג"כ דומיא דהגמ' [דה"ק] גבי בכור שידע לסס ג"כ שהוא היה תמים ממלא שפיר כתב הר"ב דלא שייך לעשות כאן מכרוהו לנכרי דהא בבר תמים אסור בהנאה וא"ל אי הכי לאתי דאם עשה איסור ומכר לנכרי אפילו אחר שידע ממלא הדמים אינם נתפסים [ויוכלו לגבות את הדמים על הדמים שקבל מהם המוכר] ז"ל הגע עצמך הרב תי"ע לפי פירוש אומר שאפילו אם היה בכור שהוא בעל מום יבלאל קדושים הם ואינם מוכרים לנכרי ולא שייך לגבות מכרוהו לנכרים מכ"ש לפי דברי שאייני לאחר שידע שהוא תמים פשיטא דלא שייך לגבות שבבר ומכר [ומי' יבמות י' ע"ח ובכ"מ דאמרינן עם דאי לא קמני] ובאם בבר באמת [ומכר] כמו בעריפה כמו שכתב הרב תי"ע בעצמו לפי שבלתו [בהכסף מותר בהנאה] אך אפשר לומר דאם לאחר שידע שהוא תמים ומכר לנכרי ג"כ קנסינן אלא יחזיר לו כלום כן נ"ל נכון ופשוט דעת הרב רעז"ל ומ"ש הרב תי"ע בהמכוון לשון ומכרוהו דייק דקאי הבכור פי' דאל"כ יאמר מכרה אף אמ"ח לומר דקאי הבכור דא"כ איך סיים ישלמו לו דמי עריפה הכ"ל ישלמו לו בזול אבל ג"כ נראה כשנדקדק בלשון המשנה הן יחזירו לו את הבכר והוא יחזיר כו' נקט אלל הלוקחים לשון הבים הן ואלל המוכר נקט לשון יחיד הוא ובאמת כי כן הוא הדרך חד מוכר והרבה לוקחים ונמצא שפיר אמר מכרוהו. פי' הרבים ולא קאי אבהמה ודו"ק: **מו"א** תי"ע ד"ה כל כו' לא ס"ל להר"ב כו' עכ"ל לכאורה נמה לא דייק הרב תי"ע מתחילת דברי רע"ב שכתב שיהא זכבן מגיע לערקוב א"כ משמע אבל אם לא הגיע לערקוב הוי מומה אבל נראה דאם לא כתב הרב רע"ב אלו שני תיבות עד למעה היימי אומר שהכי כוונת הר"ב שיהא זכבן מגיע לערקוב ואימתי מגיע לערקוב כשהן גדולות ממתחות וא"כ הוי כדעתו של המב"ם אבל אפשי אשמב הרע"ב עד למעה דהיינו מהערקוב א"כ כ"כ אין וכשהן גדולות ממתחות כו' זהו פירושו של שיהא זכבן מגיע לערקוב אלא אפילו כשהן קטנים זכבן מגיע לערקוב וא"כ כ"ל דעתו כרע"י כשאינו מגיע עד הערקוב הוי מומה ושפי' הגי' הר"ב תי"ע ודו"ק:

פרק ז מ"ו תי"ע ד"ה ומתכה כו' וכ"כ רש"י ונראה דאם לא תתכה היה כשר פכ"פ לדבי יהודה אבל אם מתכה אז אפילו לר"י פסול וכדפירש דשמואל ומתכה הרי הוא מומאר אבל:

פרק ט מ"ד תי"ע ד"ה הכל וכו' תנן בספ"ו שהוא נגוח וכו' ואפשר לומר דיש ספק שמא הוא זכר או שמא נקבה או שמא הוא זכר ונקבה וא"כ [יש] תרי ספיקא ליפטר מן הבכורה ולכך ס"ל נגזז ומעבד אבל לענין משכר ולחי שהוא חייב במעשר ושוד דהלא מנ"ם לא אתמיע אלא כלאים והערפה וכו' ועל אכלדוגיות אין שום מיעוט לכן חייב והא דאמר הגמ' ספקא הוי לגוחא דמלתא:

לקוטים מספר משנת חכמים

מסכת זבחים

פרק ג מ"ד בתי"ע בד"ה הקיפה וז"ל פי' הרע"ב מבלין ודק שבשולי הקדרה. וכן פי' רש"י. והקשה הסתי"ע דהא משמעינו ריטות ג"כ בריש פרק העור והרועה וכ"כ רש"י כאן שהוא כדמפרש בסעור והרועה. ושם מפרשין רש"י והרע"ב הבלין בלבד ולא דק דק. וכן הוא הסס בהדיא בגמרא דאלו דק דק אוכלא מבלין הוא עכ"ל. ונעלם מעיני הסתי"ע דברי המוספות בתי' ב"ב המוקים ב"ה אינו מבשר ע"ם אף דבאותן דברים היינו עור לפני הדורסין ומריסי חטיות ב"ש מחמירין וב"ה מקילין אפ"ה אינו מבשר:

מסכת בכורות

פרק א מ"ג זכר ונקבה או שני זכרים ונקבה ותן מלה אחד לכהן. כתב הרע"ב דהא הדא זכר אינה ולאי בכור ואחידר דהוי ספק דשמא הנקבה יצאה תחלה מפרים עלה והוא לבעלמו עיין בתי"ע בד"ה ותן עלה שכתב ולא חש לאדכורי. ע"ש מהאריך ולפי דעת ר"ת שהביא הת"ע במ"ד בד"ה ופורה בו פעמים הרבה דקאי על ספק שהוא מפרים לעצמו וכן הוא בתוספות בדף ל' ס"ב ובדף י"א ע"א בד"ה שהיה לו ע"ש א"כ לא שייך לומר שני זכרים כלל שיפרים עלה לעצמו אלא דק באותו שותן לכהן מפרים על זכר ח' ומהמת אותו זכר אין לריך ליתן לכהן דשמא עם זכר זה יצאה הנקבה תחלה אלא מפרים עלה לעצמו ולכך הכא נמי פורה בעלה זה את הזכר הראשון ונותנו לכהן וכן נמי בהא דסיפא בשני זכרים ושתי נקבות שכתב הרע"ב שמפרים שני עלמים לעצמו ולדעת ר"ת אינו לריך להפרים רק אחד ופורה בו שיהא הוא לבעלמו והא לאיתא בגמרא ביכורים בתי' בו עשרה ספק פרטי המוכים מפרים עליהן עשרה ביין וכן לעצמו דקשה לפי' ר"ת לנגה ליה להפרים עשרה הא יכול לפטור בחד כבר הקשו המוספות בדף י"א ומרש דנקיט לרבותא דכולן שכשין לדיר להתעבר:

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

מאת הרב הגאון וכו' מוה"ר יואל חסיד ז"ל מאמטשיסלאוו.

מסכת ערכין

פרק ב מ"א מי"מ ד"ס פחות כו' אלא אפילו כו' עכ"ל פי' ל"ק דהייטו למשל מהכהן הערכיטו ס' ולא נתן כ"א ד' כו' וכ"ל דהתוס' קושמא קאמרי דהדין כך אבל המשנה קתנ"ן דאף שנתן כל אשר לו דהייטו אלא הערכיטו רק אלא דוקא בבהמה יד ולא כיס לו אלא רק נתן פחות משלש והעשיר נותן חמשים והוא נין לר"מ נין לחכמים [פי' דלר"מ אם הערכיטו הכהן למשל ה' אלפים ונתן אלא והעשיר אינו אמן כלום דלר"מ אם נתן אלא ידי ערכו ולא אם נתן פחות משלש אז גם לר"מ אם העשיר נותן חמשים דמחיית פחות משלש אינו כלום וזהו טוענת התי"ם במה שכתב במוקבל מנוס (דל"מ דלא משכחת לה לדידי' אלא בפחות משלש) היינו כמה שכתבנו דלר"מ לא משכחת דאם העשיר נותן חמשים אלא דוקא אם נתן פחות משלש דלא הוית נמיה אבל אם נתן אלא והעשיר אינו נותן כלום כדמ"ל לר"מ לקמן הי' בידו חמש אלעים אינו נותן אלא אחת אלמא דס"ל לר"מ דמחיית אלא הוית נמיה וא"כ אם העשיר אינו נותן כלום דבכר יצא אבל לרבנן דס"ל לקמן דנותן את כולם היינו למשל אם הערכיטו אותו במשנה אלעים ונתן אלא אינו יוצא עד שיתן את כולם א"כ לרבנן לא הוית אלא נמיה א"כ אפילו נתן אלא והעשיר נותן חמשים אלא דפחות מאלא לרבנן אבל אם נתן פחות משלש אז אפי' לר"מ אם העשיר נותן חמשים אלא דפחות מאלא לר"מ לא הוית נמיה וזהו כונת המחבר בחמתו וזהו אלומר אם נתן פחות מאלא הוא נין לר"מ ודין לחכמים וכ"ל וא"כ למה לי' להתוי"ט לומר ונראה בעיני דמתני' נקט אלינא דר"מ ור' והמתה אתי שפיר וכו' למשתה כרבנן וכו' דמה לנו לזה הלא אינו אומר אמתר פחות משלש והעשיר וכו' אתיא כר"מ וכרבנן וז"ש דמשיק המחבר ולהרב מוי"ט לא הי' לי' לנקוט אלינא דר"מ וגם לא הי' צריך תו למנקט אלינא דרבנן והכונה היא כת"ש בהסברה אלא אורחא דמתא וכו' כלומר ומה שאמר בפיפא אין בערכין פחות משלש אין הכונה בזה למשתה כרבנן כדברי התוי"ט אך אורחא דמתא למנקט אתי הקנאות כדמלינו כן בכמה מקומות וגם כאן אתי אתי הקנאות אין פחות משלש דהוא הפחות שבערכין ולא יתר מחמשים אלא דהוא האיעור גדול שבערכין דכתיבי בפרשה ואם היה נקבה רק אלינא דחכמים היה צריך להאריך וגם כל"ל שהיה לו כל המשנה שהערכיטו ולא נתן רק ד' ולהרב מי"ו לא היה לו לנקוט אלינא דר"מ ולא היה צריך תו למנקט אלינא דרבנן אלא אורחא דמתא הכי ודו"ק:

פרק ד מ"ב בהר"ב ד"ה אומר כו' וזה שאמר כו' עכ"ל פי' ולמה לא הצריך את עצמו לא נתכוין כו' וק"ל: מ"ג במשנה לו פציעתו בים כו' עכ"ל פי' ל"ל דהרב רפ"ב לא נרגש לו רק פציעתו בים כו' והוא מנין בפני עצמו וקאי על ערכין ולא אקרבנות כמו שמשיים הר"ב שאם הי' המעריך כו' [כלומר אבל מה שאמר אפי' אינו מת קאי אקרבנות דר"ב אפי' אינו מעריכין קאי ומלתא באפי נפשה היא וא"כ אפי' אינו ופציעתו קאי שהוויהו מעריכין שפיר גרסינן לו פציעתו לרמ"ו]. אבל רש"י דכתב אבל בקרבנות היינו כן היינו שאם היה מלוכה עני כו' ומה שאמר אפילו מת אינו כו' הכל קאי על ערכין והיא פנין בפני עצמו ואם עד סוף המשנה הכל קאי על ערכין אז שפיר גרס לו פציעתו כו' והיה זה לרבב מי"ו לפרש: מ"ד מי"ש ד"ה רבי אליעזר כו' וא"ל לדחוקים כו' עכ"ל עיין בהרמב"ם פ"ח מה"ע שגם הלחם משנה כתב שבאתם דחק ועלה הרב כ"מ ואינו לריך כי הרינו פוסק כשהם משנה יום שלשים כלומה ממנו כו' ע"ש. ולדעתי באמת שייג על הר"ב כ"מ דהלא הג"ש בל שנה שנה לא נאמר רק אמת שנים אבל [מודם] אחד שלא שייך שנה לא קאי עליהם הג"ש וגם הר"ב רש"ב כתב בפ' בסוף המשנה שנת ה' משנה כ' כו' ולא הזכיר אדם נאמנא מה ברוצה ללמוד הרב מי"ו מג"ש שנה על בן אדם [אינו כן כי כאשר כתבתי לא קאי אזה ג"ש ולריך לימוד. וגם מה שכתב הר"ב לאם משנה דפוסק כשהם משנה כו' אמת שהוא פוסק כשהם משנה לבל הרב כ"מ דלא ניחא עפש על המשנה לאם יום שלשים בלאמה דלא יליף זה מג"ש שנה כל"ל אמת לראיה דבל הפסוק אבן אדם ומעלה דבני לויים גג"ש אז פשיטא יליף זה מבן אדם מן בן אדם דלויים ומה (שים) [אם] למעלה אף כאן [למעלה] אבל לחכמים דלא יליפי ג"ש מבן אדם ומעלה דלויים ולא יליף רק אלריך יום למעלה בני אדם וך' מג"ש שנה [שנה] א"כ לאם באמת יום ל' כלאמה לבן פי' הר"ב ג"ש וגם הרב רש"ב בהמשנה דהכי כתיב ואם מבן אדם פי' כמו אברם התוספות שהביא הרב מי"ש דהל"ל לאמתה בן אדם וכתב מבן כו' ושוד [הכי] כתב הרב ר"פ שבלה [מעלמו] ע"ש ונכון לדעתי ולבי אומר שנעלם מהרב מי"ש זה שפי' הרב רש"ב דהכי כתיב ואם מבן אדם רק אדברי הר"ב אין לאם הכרב באפשר הר"ב לא הניח לדייק מהפסוק רק לכתוב שפחות מבן אדם אין כולם ואיך שיהי' אבל הרב כ"מ (שלא) [מה שכתב] כפי' זה הלימוד הוא נכון מאוד לדעתי ודו"ק:

פרק ה מ"ב מי"ש ד"ה בחמת קיל"ן שעבודה דאוריתא ת"ל למה לא אמר בגמרא דלהלכתא אין לריך העמדה בדין ואף שכן דרך הגמרא לומר שמכאן אין אני יכול לפשוט עכ"פ בסיפא דהייטו משנה ד' לאמר הגמ' [כ' מ"ה] מאי היטו שעמד בדין למה זה להגמרא לסיבר מה שאינו אלינא דדינא והל"ל עכ"פ לגמרא שם לומר בקיצור [רק] הייטו הך ומו לא אלא ע"כ אפילו אלינא דהילכתא לריך לאוקמי דעמד בדין והייטו המוס הנעבד והכי נמי בריש שהוא בעלמו הטוב הטוב לריך לאוקמי עמד בדין המוס שהוא ג"כ הנעבד ומלבד זה ע"כ כתב הרמב"ם אזה נוכל ללמוד מן והעמידו דהכי כתיב בקרא ואם מן הוא מעבד והעמידו דהייטו כי ואי קאי על עידן הו"ל יעמידו ואח"כ קאמר קרא ואם מן הוא מעבד והעמידו דהייטו את הנעבד דבלא זה לא אמיב ואח"כ על פי אמר מאיב כו' [כלומר לאחר שעמד הנעבד בדין אז יצאם המעבדין כפי אמר מאיב ידו וא"כ הלא משונם בטורה כי המעבדין אינו מאלם כי אם לאחר שעמד הנעבד בדין

וא"כ חזינן דלא איין העמדה והעבדה לשעבודה דאוריתא דהלוה הנעבד אינו משועבד כלל לבעלים ובכ"ז לריך העמדה בדין וק"ל] ואף שבלשון הרב רש"ב שכתב לפי שאינו חייב בשעבד תשמש דקאי על שוכר ל"ל כאן בהוא הטוכר וגם הנעבד אז אינו חייב כו' מחמת שהוא ג"כ הנעבד אבל חרלה בהרמב"ם פרק א' מה"ע ה' כ"א ולשונו שם מדוקדק (אז) [טומאת] שהוא הנעבד דהנה בהרמב"ם שם הלשון האומר ערכי עלי וכו' שיעמוד בדין אין היוחסין וכו' הלוה חזינן דמדייק הרמב"ם בלשונו לכתוב האומר ערכי עלי דהוא הטוכר והנעבד אז לריך העמדה בדין דאם נאמר דעת הרמב"ם דגם הטוכר לריך העמדה בדין אף דהנעבד הוא אינו אמר ומעשה דשעבודא לאו דאוריתא אמר ע"כ הקשו על הרמב"ם דהלוה ק"ל שעבודא דאוריתא ה"ל לרמב"ם לכתוב שאם הטוכר לריך העמדה בדין אלא מדייק הרמב"ם לכתוב האומר ערכי עלי ע"כ דדוקא בזה האומר לריך העמדה בדין וא"כ מ"ש דברי הרמב"ם] ובזה יתורץ הכל על נכון ועיין בלחם משנה ה' כ"א שכתב בקצרון [זה] (שם) אבל בסברה אחרת והבומר לו יבאר ודו"ק: מ"ה מי"ש ד"ה נפל דבים כו' אפיפה קאי כו' עכ"ל ונראה טעם הרב מי"ש דאי אריבא אלא באמת בריבא פטור אפילו לא אחזיקה הגיבר אבל נראה לי דאי אפבר קאי אפיפה דאלא בסיפא לא הקדים את הבית עצמו רק דמי של הבית וא"כ למה יחזיק הגיבר את הבית אמת גבי שור יש סברות בתוספות דגם השור קדום ויש סברות דגם השור אינו קדום אבל הבית ודאי אינו קדום ע"ש אבל נראה פשוט שקאי אריבא דאם היה הגיבר ממחזיק את הבית א"כ פטיפא דפטור כי מה יש לו לעשות יותר בעלמא גבי שור ס"א דלף אם אחזיק הגיבר הא הוא הקדימו לעולה ומת וה"ל דמייב לבניה אחר לעולה אבל בית פטיפא שפטור ולכן פי' הר"ב וכ"ש וכ"ל קודם שהחזיק הגיבר ואף שלפי התוספות שהביא הרב מי"ש בריבא ומי לדמי וא"כ לא שייך ג"כ החזיק אלא הש"י והר"ב לא נחתי לזו וגם תראה בהש"י שקאי אריבא וק"ל: מ"ו מי"ש ד"ה מיבי הטעות כו' עכ"ל ולא הבנתי כלל דבריו דבשלמא בחטאת נזיר שהוא אם היה מעבבו לטעות יין אז לא אתי לשהוי דיהיה מביא את החטאת כדי שיוכל לטעות אבל אשם נזיר עמא אף אם יביא הטעו"כ לא יוכל לטעות עד שיסיר נזירות שהרה וגם אינו מוטעו על הסיר ימי שהרה אף אם לא יביאנו נמה לא אתי לאשהויי ומה שהקשה א"כ אמאי לא קאמר אשם עמא נמי כו' שאני אשם דשם בא [האשם] על חטא כמו שנאמר בפי' בפסוק וכפר עליו מאשר חטא על הנפש רק שאין מוטעו לסיר ימי שהרה כמו שמבואר במזיר י"ח ע"ב דלר"א הקפר דהוא סובר שהוא מוטעו אלינא עלמו מן היין וא"כ [אלינא'] נזיר שהוא כמו [מוטעה הוא] וא"כ אפי' בעבור בא לכפרה אבל לחכמים כפרה בא על אלא נזיר בטומאה כמו שמביא רש"י בתוספות דשם שאינם וא"כ כיון שהאשם בא על אלא אתי לשהויי אף שאין מוטעו מלפסול והר"ב לא כיון לזה [כ' התי"ט בכונת הר"ב מה אלא הזכיר דבר אלא לריך להאריך וזה נראה לי בכוון וק"ל]:

פרק ו מ"א מי"ע ד"ה עוס הימומים וכו' ומתיסה טובלת עד לבסוף וגם שם בהרמב"ם אומר שבאמת תמהו על הרמב"ם ועל הרב"ב דבאמת גם שם מודים שאם היא מג' דברים דהייטו שהאב מודה לו בתוך זמן (הן קנן) [לו שנידוהו לו] הן קרקע הן מעלעלים מעלין בלא שבועה רק אזה הכל אייני ביתומים קנינים כמו שהוא בגמ' גם הרמב"ם כתב כן בפי"ב מהלכות מלוה [ה"ג] אבל מיתומים גדולים ואפילו כל אדם שמוכרין משלו לפרוע לריך שבועה וגובין אפילו כל מלוה שאינה משלש דהכיס הע"ל רק שמן יתומים לריך שבועה וכתבו הרמב"ם והר"ב ושני מילי בקרקעות פי' כאן לריך הכרזה אבל בשעבודים שאמת דקיל"ן כו' והייטו ביתומים גדולים ונוהה בכל ענין כע"ל לא אין לריך הכרזה ודוקא שאמת דקיל"ן כו' אבל קודם דקיל"ן לא אין לשנות דגזינן מן מעלעלים ואף שבמנ' מוקי בכתובות דף ק' אפילו קודם שהקנו לגבות ממעלעלים בכר כתבו שם תוספות דשם אייני שאפשר שאמתם מתיים ושוד פ"ש ולא נחתי הרמב"ם והר"ב רק לאלק בין קרקע שלריך הכרזה ובין מעלעלים שלא לריך הכרזה אבל מייני בגדולים [וכיון שבגדולים גובין בכל ענין אפי' שלא מג' דברים] לכן לריך שבועה כך נראה להגיגם מהתיסות וגם שלא אחר בחיבור מפיבוטו ודו"ק:

פרק ז מ"א מי"ע ד"ה בשעת הינבל כו' וי"ל דלפיך כו' עכ"ל לא ידעתי לתה לא הבינה הרב מי"ש מידון לאתון של תוספות כי הם כבוד וקיבל על מ"ש שם ע"ש וגם נראה דזה מידון ראתון הנני של התוספות שמיר ג"כ על מיון לאתון דלכאורה מאי קאמרי יממין עד ג' שנים כו' מאי [ידוים] בזה שלא יפסיד כל השנים מה שלא יהיה הקרקע מתת ידו לגזעה ולא לבוש דבר אלא ע"כ אחיזון ראתון שמיר דהני אבור וקיבל והבריה בידו אז ליתן כל המשנים שקנים ולפחות מיכף אז להמתין עד ג' [שנים] לפי הינבל וליתן רק ג' שלשים וכו' ודו"ק: מ"ג מי"ע ד"ה גאלה כו' כיון דאחר כו' עכ"ל זה אינו נראה דהא היא קונית הגמ' בכל מקום אחיד לאחי מדרשא אקדמי' [דלאים] (דלא יש) דקאי אקרוב הוא קודם בקראי לאיבא לאחר דקאי על אחר ובפרש דהכי עדיף לאיבא כדי שיהא לא זו אף זו לדעת הרמב"ם אבל נראה שהרמב"ם נשאר מזה בשנו ז"ל בפי' המשנה גאלה אחר אז כו' ונגאלה מיד זה הקרוב אז הזר כו' פ"ש וא"כ המשנה קאי אדאמרינ ליה דהייטו ונגאלה מידו מיד הקרוב אז מיד אחר וא"כ הוה ג"כ לא זו אף זו לדעת הרמב"ם ולהכי אקדמיה נגאלה אחר כדי לסיים אז אחר מן הקרובים ומאיך לזה וגאלה מידו כו' דהייטו מן הקרוב כו' כל"ל ומה שכתב הר"ב מי"ש דלגילכת רש"י ורא"ש פשטי' דקרא ניחא עפי כו' נראה שברת הרמב"ם דא"כ למה לי כלל בפסוק לא יגאל עוד לומר דאם גאלה הוא מיד האחר שאין לו דין גאולה כו' מהיכי תיתי שיהא לו דין גאולה ומש"ש מיבת עוד הוא מיומר אלא ע"כ הכי פי' הפסוק ואם לא יגאל ואם תכר כו' לא יגאל עוד פי' ופדיון לא גאלה אותו המקדיש מיד האחר שאמר בידו ואף שהיה לריך לכתוב ולא הבדה כו' אבל אם גאלה המקדיש מיד האחר שאמר בידו אף אחר יכול לגאול

ושלא

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ושלא כדעת התוספות שמביא הרב תי"ע בסוף [דלדעת הרמב"ם אינה יוצאה מידו ויהי' לו ביום בזה שיגאל מהאחר לכן יכול המקדיש לגאול בע"כ של אחר אחר להתום' כיון שיוצאה ממנו מאי ביום יהי' לו להמקדיש] וה"ק:

פרק ח מ"א במשנה אומרים לו פתח כו' עכ"ל הרמב"ם פ"ה מה"ע כתב שגם כשהיובל מוהב מצוה לומר לאדון שיפדה דמצות גאולה באדון אבל אין כופין אבל בזתן שאין יובל אז כופין וע"ש מה שכתב על זה הראב"ד ומה שכתב הכ"מ והלחם משנה וקללה הביעה להביא כאן כולם ונראה דסיס קשה להרמב"ם אמת מדע ושוד קאמר אבל עכ"פ היה להמשנה לתפוס מפני שמצות גאולה באדון כמו שהוא בפסוק וכמו שהוא במסכת בכורות פרק א' משנה ז' ועל עוד ב' טעמים מדע ושוד*) לכן ניחא ליה להרמב"ם לומר שהוא דמאי דאמר בגמרא מאי אומרים כופין לא ניחא דאמר כופין אלא כתו שמסיק הגמרא בתחילה אומרים ואח"כ כופין א"כ הגמרא מקשי על לשון המשנה על אומרים בלא כפי' מיפוק ליה כו' ומשני מדע ושוד קאמר אבל בחמת שאם לא הלה כופין אותו אז אין עשה רק מפני שהם מוסיפים חומש דמשני תיידי דהביאה ליה לא שייך דאם הביאה עליו לא היה לריך לכופו ומפני שאינו רוצה רק בכפי' אז ודאי אינו מביאה עליו ובעבד ב' מפני שמצות גאולה באדון זהו רק מצוה כמו שהוא במסכתא בכורות הנ"ל ולא ניחא להרמב"ם מיהון התוספות ע"ש שהוא דוחק אלא הטעם שהבעלים מוסיפים חומש ויש ביום להקדש אבל כל אלו שמה במס' בכורות שם אין שום ביום רק למצוה אבל בזתן ביובל אז ע"כ אי אפשר לכפות מפני החומש דהא התורה כתבה ואם לא יגאל כו' ואין לומר כי אין לו במה לגאול ואם אין לו לגאול ושיר שיש מצוה אחרת שיוצאה לבהנים וכשהוא יגאל ישאר בידו וכמו שכתב כאן הרמב"ם ובזה מתורץ מה שהקשה הלח"מ ע"ש והיה לריך להאריך רק שקצר הביאה וה"ק: מ"ו בדב"ב ד"ה ואח"ה כו' וכן המחרים כו' עכ"ל [ע"ש יש כאן בדברי המחבר שנדפס ד"ה ואח"ה כו' וכן המחרים כו' ולריך לביין לדברי המחבר על דברי הר"ב שבמשנה ה' ד"ה ומדמחית וכו' כי דברי המחבר אינם שייכים כלל לד"ה ואח"ה שבר"ב במשנה ו' כנראה באמת לענין המעיין] ונראה דעת הר"ב דמשום דלא תקשי מאי איכפת ליה וכי טעמי' דר"ש אמת לאשמעינן ושוד הלא האם אחר ונאמר מעצמו שקשי אתעלעלין כמו שהגמרא משני כך ע"ש אלא ע"כ דדעת הרי לפסוק כמותו ולכן ביאר דעת ר"ש וגם לשון הרמב"ם בפי' לפי פי' הרב תי"ע הוא דוחק כמעט עיקר הסר מן הספר וג"כ מוחק אין ולי אפשר לומר לתמוה תיבת לא וה"ע ולי ביאר דעתו כו' פי' דעת ר"ש והוא"ל ואתא לאשמועינן טעמא לכן אין הלכה כר"י אף שהכלל אינו כן ודו"ק:

פרק ט מ"א תי"ע ד"ה היתה כו' בהכי לא תנן כו' עכ"ל פי' בהכי לא [תנן] דאין שולה אלא דשולה לו מן המנין [ופי' הגהת ל"ק על המוס' עיבוכין כ"ע ב' ד"ה האומר]:

מסכת תמורה

פרק א מ"א תי"ע ד"ה אחד אנשים כו' כיון דשונה כו' עכ"ל הרבה נפלאתי על הרב תי"ע נפ"ה איזה הסכים הרב תי"ע בסוף דבור וקופא כו' ומ"ש הרב שהרי אותיות כו' א"כ הסכים לרע"ב ואיך הלאו כולל יותר מן העשה שהרי לפי פי' תי"ע אם ביבר המיבו לו אותיות אין לסס שונה כלל וא"כ שוה הלאו לעשה (לעיל) [ולפי' הבנתו ע"ש היה לו לסשוב על רע"ב ולהביא הטעם שאתר בגמ' דלף לאין לוקין על לאו שיאסר לעשה הכא [איכא] תרי לאווים לא יתלופו ולא ימיר חיבבא לרע"ב לא קשיא שהוא ממשך אחר פי' הרמב"ם נפי' המשנה ועל הרמב"ם גופי' לא קשיא שהרי כתב בפי' בחיבורו הלכות תמורה פ"א הלכה ה' דשותפים ולינול שמחיבו בהם לוקין ולאו אתפס בתמורה ולא קשיא עליו ג"ל ואחד בשים בבר כתב הלח"מ שהרמב"ם נוהם בנו' רש"י מ"ד ה"מ סיבא אם עשה לאו שיש בו מעשה וע"ש בלח"מ וא"כ גם רע"ב יסול לפסור הרמב"ם לינול ושותפים לוקין ועל אלא הביא הרמב"ם הגמ' דהכא תרי לאוי ג"כ כתב הלחם משנה בזה בני' אחרת שברע"י ע"ש ובאמת בחיבורו הביא שני הטעמים ע"ש הכל בלחם משנה אבל על הרב תי"ע קשה מאוד וגם אין דרכו לשלוני על הרמב"ם מדוקפי' ולא להביא כלל דעת הרמב"ם אלא ודאי כשנגה שלא מסשלים ולא עיין בשכתב זה ומורה היא כו':

מ"ה תי"ע ד"ה אין מי כו' ונפלאתי הפלא כו' עכ"ל ונראה דמוס' כתבו זה הפי' לפיש הפשטא דקלא ולסכי הביאו התוספות [דהמוס' לא הי' לסס להביא רק ומכן עליו וכו' דמשליו מי משמע דמוס לריך לאן על אחפר ומה לסס להביא גם דיש הפסוק ע"ש דהמוס' רוצים לפרש כל הפסוק אחיבת דלריך לאן אחר על המוס ולא כר"ש ובכל זה יהי' פי' הפסוק כפשטא ולא נעלרך לאפשקי קלאי בסביבת חביבא וזה יש רשות להתפרשים לפרש הפסוק דלא כפירוש הגמ' אם אך לא יהי' נגד הסלכה ולאן אין הבירוש נגד ההלכה ועיין תוס' חולין ל"א ב' תוס ד"ה כתיב וכו' ומי' תוס' יבמות יומא כ"ב ב' ד"ה ויפקדם וכו'] וז"ל ולקחו לעמה מעבר שביפת החטאת ומכן עליו מים חיים אל כלי כו' ע"ש וא"כ פשטא דקלא שיקה האחר ליתן עליו המים ולפי דלשת הגמ' הוא סכינא חריפא למשקי קלא דל"ל ולקחו לעמה מעבר שביפת החטאת ומכן עליו דהיינו שיהא מעבר שיבא המים לחטאה. מים חיים יתן אל כלי ודו"ק:

פ"ק ג מ"ה במשנה ויאכלו במותם וכו' אבל לא להקריבן דתמורת מעבר ותמורת בכור אינן קריבין כמ"ש בבכורות פ"ע משנה ח':

פרק ז מ"ב תי"ע ד"ה אל כו' דעשים כו' עכ"ל ואפ"ל דעשים היינו על גפן ושל זית שאינן כשרין לתערבה כמ"ש בתמיד פ"ב משנה ג' ומפני [המחבר רולה לתרץ תמוה פירש"י ז"ל על הבנים ועל הבנים דלריך לחמוק ולומר דעל הבנים מיירי בבנים של גפן ושל זית הי"ל לומר פירוש הר"ב על זה אמר ומפני וכו' דלפירוש הר"ב לא שייכי אחלדי בכל הס"ם וכמו שכתב המתי"ע] דבנים בשייך לגמתי ולתבנים בחדדי ואף שהביא הרב תי"ע במשנה פ"ב משנה ו' בשם רש"י שאינן של גפן אינו ראוי גם לבה"ע ע"ש אדה יכולני לומר כאן של זית ושוד דשם קאמר שגפן אינו ראוי לבה"ק אבל נמנים קדשי ולא תעשה לאמר ד"ה לפיו לתזבח יכול להקדיש לדמי

*) [כלומר ושוד הי' קשה לו להרמב"ם דקאמר על ב' מעמים הנוספות על מעשה המשנה מדע ושוד נמי הל"ל קשה לו להרמב"ם דקאמר על ב' מעמים הנוספות על מעשה המשנה מדע ושוד נמי הל"ל].

כמ"ש הר"ב בפ' הנ"ל מ"ש ב' אלא שהם לב"ה הייט לדמי ואל לב"ה אבל שהם מזבח לא אל ודו"ק:

מסכת בריתות

פרק א מ"א תי"ע ד"ה והסך כו' ומתמני על הרמב"ם כו' עכ"ל ונראה דבשלמא זה דיבוא שקשה הלא מן הדין אין מוסמין אלא למלכי בית דוד כמו שכתוב כאן ובהרמב"ם הולרך ליתן טעם דלמה משמו ליהוא וקאמר באפרסמון אבל יהואחז הלא מן הדין היו יכולין למשוח אותו בשמן המשחה שהיה מהלכי בית דוד ומפני המתלוקת שהיה אחיו גדול ממנו רק מה שמשחו [אותו] באפרסמון משום שנגנז שמן המשחה זה אין לריך הרמב"ם לבארו דמאי ר"מ לענין דינא ולא נקט רק לשון הגמרא רק הגמרא מפרש דהלא לא היה שמן המשחה ופירשו דבאפרסמון אבל לענין הדין אין שום ר"מ ואפשר עיד שזהו לשון הרמב"ם שם שלמה מפני אחזיהו כו' יהואחז מפני יהויקים וזה של אליעם שמשח ליהוא הי' של אפרסמון א"כ נוכל לומר מה שכלל הרמב"ם יהואחז כו' וזה שלאליעם שהיה הייט של יהוא ושל יהואחז היו של אפרסמון וגזה ג"כ מחורץ דקתוקו של הרמב"ם דכמה [סלכות] נפני זה כתב שמין מוסמין אלא למלכי בית דוד ודו' לו שם לכתוב וזה של יהוא כו' אלא נער עד הבא כדי לכלול שניהם יהואחז ויהוא כנ"ל: מ"ב תי"ע ד"ה וחכמים כו' עכ"ל. ולדעתי נוכל לומר דבלא קשה על הגמרא למה לא אמרו דקאי על ר"מ ולמה להגמרא לבניה מנרמחן לאמו אלא ס"ש על ר"מ לא שייך אף. דהא גבי מעמא מקדש עכ"פ מבנה עולה ויורד וגבי מגדף אינו מבנה אלא ולא שייך על זה לשון אף לכך פי' הגמ' כנ"ל א"כ הקשה הש"ו שפיר וק"ל:

פרק ב מ"ג תי"ע ד"ה ומלוכא כו' וכן אם כו' עכ"ל פי' וכן בפעם ב' הביא אחמו ומתנגב פעם ג' וכן לעולם בל"ל:

פרק ג מ"א תי"ע ד"ה רבי מאיר כו' וז"ל דסתם כו' עכ"ל הנה לגד שדברי התוספות יבלה כו' וא"ת וכשיבי' ו"ל דאפ"ה הדר אמר[הכי] לא אבלהי שונג אלא מזיד כו' נמלא סדר קשיא לדוכתא ממ"ש אם אומר אחת אז בודאי לא יביא קרבן ואם אומר שקר הלא לא ניחא ליה בכפרה. חוץ מזה נראה דהתוספות מתגדים להגמרא דשם נערכין שפ"א כולם גמלא דבטיל זה אין ממשכנים אותו דודאי יביא מעצמו דניחא ליה בכפרה ע"ש באורך כל הסוגיא וסמכתי על המעיין. ולבי אומר לי [ע' תוס' יבמות פ"ז ב' ד"ה ר"מ תמייב] אאפשר שיש מ"ש בתוס' והכי פי' אדרבא אם ניחא ליה בכפרה לאן אין ממשכנין אותו דמעצמו יביא אבל כאן לא ניחא ליה דהא לא מחמיין ליה ובוודאי מעצמו לא יביא לכן ממשכנין אותו והרב תי"ע לא נמית בזה וצ"ע ודו"ק: מ"ה תי"ע ד"ה רבי יוסי כו' ומתיסי דכי נמי כו' ואפשר לומר דהא אייבי שהוא ייבא אותה ולו היא שייה א"כ מותרת לאחין ואף שמן התורה אקוקה לו אפ"ה אפשר מותרת לאחין דהא אחיין בעלמא שוינהו רבנן לגמלתו בטילת זנות ואף שביאתה אפילו ביאת זנות קנה עכ"פ [כיון] (המכון) דעקרה סקדושין מיהא א"כ מותרת לאחין שנם כאן עקרה הייבוס ממנו לכן מצני הגמרא דאיתא ליה בהא לסבא והרמב"ם דאסברה לה באחים כמו שכתב הרב תי"ע בשמו לקמן ס"ל דאין כח באחיות לעקור מה שהיא זקוקה לו מן התורה ואף שהוא אסיר לקיימה משום שני' נפעמה מבאר אחי' בנעילה אלו אינה יהא שהיא בטילת זנות הא ביאתה קנה בטילת זנות כנ"ל אז אינ לו אחיות מן האם אז שנלד האם אחר מיתת אחיו ודו"ק:

פרק ה מ"א תי"ע ד"ה דם כו' וכ"ע כו' עכ"ל ואפשר לומר דדם מנגיעה אינו שוה מולאה אלו לשאל מיני דמים ולכן לא לריך כאן לומר דלא"כ אין עשה שהיא בטילת זנות ודו"ק:

פרק ו מ"א תי"ע ד"ה והבשר כו' ומתיסי כו' עכ"ל ואפשר דעת הר"ב דבשלמא אם לקמן ס"ל דאין כח בהאחיות לעקור מה שהיא זקוקה לו מן התורה ואף שהוא אסיר לקיימה משום שני' נפעמה מבאר אחי' בנעילה אלו אינה יהא שהיא בטילת זנות הא ביאתה קנה בטילת זנות כנ"ל אז אינ לו אחיות מן האם אז שנלד האם אחר מיתת אחיו ודו"ק:

פרק ז מ"א תי"ע ד"ה אם כו' ומלוכא כו' עכ"ל פי' וכן בפעם ב' הביא אחמו ומתנגב פעם ג' וכן לעולם בל"ל:

פרק ח מ"ב תי"ע ד"ה אם כו' עכ"ל פי' בכל אלו לא הוה אלא אם אינו אלא אם אינו אלא אם אינו

פרק ג מ"ב תי"ם ד"ה מפני כו' כלומר דכל כו' עכ"ל פיין מד קוף. אבל לי נראה דלקמ"ו ומוספות לדבר אחד נתכוונו והכאו"ר שהמוספות אינם מקבלים על פי' רש"י רק מפרשים פי' רש"י וגם הרב רע"ב הרי כתב ולא נהגים בכל אותן המעות שכולם ראוים לגלגלים וכפי פי' המוספות רק ברש"י הקשה שלא כולם ראוים ג"כ לגולם ולמה ויל לקולא וכתב משום שלא יביא חולין לעזרה כך כתב רש"י עם בגמ' בפי' [יום] ג"כ להעמיס זה בלבון הרב רע"ב וק"ל: **מ"ד** תי"ם ד"ה המקדים כו' לאלתר עכ"ל אפשר לאפוקי אם [לא] נהגה לאלתר רק [אחר] שנתערב הדיבון אחי לא מעל ואתי לאשמועינן אפילו בזה הדבון חבוב שנתכוין עכו"ה לא מעל אח"כ [היינו אחר שנתערב]: **מ"ו** תי"ם ד"ה אינן כו' תימה כו' עכ"ל ונראה דבאמת לא כתב הר"ב לאחרת רק לאחרת והאמת אומר הר"ב ובאמת אינו רואי לדעת הר"ב לא לאחרת ולא לב"ה אף לעניים מפני הספק פירות ונסכים. ומה שהקשה מאי ביכורים שייכא בשל הקדש למה לא דהלא הקדים מלא פירות ומייבי שהיה בו כבר ביכורים ולא מלי להקדישה ועל רש"י פשיטא לא קשה דפי' דאי אפשר לומר בביכורים וכ"ל דהיינו שהיו על האילן ביכורים כשהקדישה הלא לא קרבי לאחרת ולכן"ו אייבי שהם כאלו' לאחרת ופשיטא דפשיטא שלא קשה על רש"ש דכתב בהדיא וביכורים לכהן הם גם כן כל"ל ואין יכולין להקדיש חלק כהן והאמת אומר: **שם** תי"ם ד"ה ולד כו' ומה נדבה כו' עכ"ל ומתחר דכל הנאוים פי הים בכלו ותורה היא והכשות נתונה אמרתי אף הני לפרש דעת הר"ב והרמב"ם דולד חולין הוא דאסור להניק מן קדשים ומעשר אבל ולד קדשים יכול לינק מקדשים וכ"ל לפרש ואחרים מתנדבין כן פי' שהם מנדבין את הולדות של מעשר ושל מוקדשים ב"ב שיהיו הקדש [בכדי שיהיו] יכולים לינק [מן המעשרות ומן המוקדשין] וזהו מתנדבין ודו"ק: **מ"ז** תוי"ם ד"ה כדי אלעזר כו' וכ"ע כו' עכ"ל ונראה דעת הרמב"ם דאף שאינו חסר בהנאה משום דמצות לא לבטות נתנו עכ"פ הוי של הקדש והוי ערבה גזולה ואינו יולא בה אם לא לאחר שזרקו אבל המזבח דאז אינם נריכים לה והוי ספקו וכ"ל בר לדוק סבור שהוכשו בכך הזקנים כמו שכתב הרב תי"ם ולב ב"ל מתנה עליהם:

פרק ד מ"א תוי"ע ד"ה ולמייב כו' ומייהה כו' עכ"ל ואפשר לומר דמדה קשיא [היינו ובוד דכ' התוי"ם] תהי' תיקון לחברתה דלהכי מייבי הוא"ל ובכל נמנה זה נמנה ד' פי"ג דזבחים ומ"ם הרב תוי"ם ואפשר לפי שהם זנת אחד יש לומר כ"מ בין רש"י והרב [הוי"ם] [דרש"י ס"ל] הדבנא מה הם שאינם מין אחד שזה בשר וזה אימוריים מלזמרפין [לא"כ] קדשי מזבח מזה אלי זה ומזה אלי זה שהם מין אחד פשיטא מלזמרפין וק"ל: **מ"ו** תי"ע ד"ה כי שמעון כו' ותימה דלעיל כו' עכ"ל ונראה דלא דמי דלעיל דכאן נמוסב הוי אז עומאתו ושיעורו בזה כמו שמביא גמרא כדתני המקלע מכולן וכו' רק הת"ע קאי על וי"מ שיהיו מ"ם הת"ע למעה דבאמת זה הפירוש של וי"מ הוא כתעילה ר"ה ל' וז"ה אמרו "זה ולאי לאמעה" כלומר זה המוסגל שבאמ"ם קאי ולאי לאמעה היינו על וי"מ] וזהו פירושו שבכאן וי"מ כו':

פרק ה מ"ג תי"ע ד"ה כדי אומר כו' והרמב"ם כו' עכ"ל שיהיו בפ"ה הלכה י"ב מהלכות שיוכין וכן כתבתים דהכא שיהיו בפ"ו הלכה ו' מהלכות מעילה וגם הרב בעל מגנה לאלך הבית שם זה בשם הרב תי"ם ע"ש אבל בהמב"ם אחר לפני דפוס יעסקין [שבדפוס בשנת תל"ע—תק"ח] (לא) כן הוא הגי' בפנים בפ"ו מהלכות מעילה הלכה ו' בהמת קדשי קדשים שעבל בו מום הוא"ל והיא עומדת לפדיון כו' ע"ש ולא נזכר כלל שבחבון לאחר שעבל בהם מום וא"כ לא קשה על הרמב"ם כלל רק שנראה שהן לפני הרב כ"מ והן לפני הרב תי"ע והן לפני הר"ב מגנה לאלך הי' הגי' לפניהם בפנים שעבל בו מום ושחבון הם"י יודע האמת:

פרק ו מ"א תי"ע ד"ה בעל הבית כו' ותמיהני כו' עכ"ל ואפשר לריך ג"כ הסיה דלא תיעת שניהם תעלו דלא יליף מתחומה אלא שיתעוה בעל הבית אבל פשיטא שהשלית אמי [חייב] לכן לאחו ג"כ מהסיה דאד חייב [היינו הבעה"ב המעלה]: **מ"ב** תי"ע ד"ה בעל הבית כו' כיון דשלית כו' עכ"ל גיהסת ל"ק כיון דמעילה בהאלה ושיעור דעות הוא דהוי והבא הוי שיעור דעות ע"י בר דעת כו' עכ"ל והוא נכון ופי' דשיעור דעות הוי על ידי חנוני והוא בר דעת:

מסכת תמיד

פרק ב מ"א נמנה וקדשו ידיהן כו' עכ"ל והא דלא תני ומובלין כמו בפרק א' מנה ב' דמסתמא הוא כולם הייו בפיים מהרו וכו' הם כבר עבלו אבל אחרים הין עדיין יבנים:

פרק ג מ"ח תי"ע ד"ה קול של כו' שהכהנים כו' עכ"ל ולא משמע כן ביומא דף כ' ע"ב דאמר דאתם דאם היה מידוש יומר משל גביו כרוז שזה בלילה וזה ביומא ונם [אין] מולבה וכאן יש הולבה כ"ג ע"ש ואי קול של כל העם אלי מידוש יש ואין מדמה זה לקול של יחיד. ומה שהקשה וכי לכל כ"ג היה קול זה בחמת רש"י פי' אם שזה אינם רעם אחת ע"ש [ואי] (ולא) נראה ג"כ כפי' רש"י דאי קאי אכל כ"ג אל"ל אף קול של כהנים גדולים לשון רבים ובאמת הי"ל לא פליגי על ת"ק רק ת"ק חייב מה שהיה בתמידות ולא חייב אף מקרה וק"ל:

פרק ד מ"א תי"ע ד"ה על עבעת כו' דהא עוקדין כו' עכ"ל ונראה דפי' יד ורגל היינו רק יד אחת ורגל אחת ובאמת לא היו לריכים לכופתו שהרי יש עבעות אלא מנוס זכר לעקידת יצחק ואף שמסתמא יצחק נעקד ב' ידיו וב' רגליו אפ"ה כאן לא נריך שהיו עבעות ולכן לא עקדו רק יד אחת עם רגל ומצלא שיה יכול לפרכם ולכן נריך עבעות ואפשר לכוון לשון המפרש ג"כ [ע"ז הכוונה ר"ל שלא הי' כופפים ד' רגליו אחד רק יד אחת ורגלו לחבר] ואחרכה לרמב"ם [יש] נימנוס בשם אחת בידיו והרגליו

נתה היו לריכין עבעות וק"ל: **שם** תי"ע ד"ה בא לו כו' ופירש"י כשעולה כו' עכ"ל ולבי מנמנם בפי' רש"י דהלא אינו לריך אלא לפנות לימין וא"כ כשפונה לימין מן מערב לדרום יהן תכף מערבית דרומית ויקיף הדרום והמזרח ויהן [מזרחית] (מערבית) לפוניות בשלמת בתעלת שלריך דווקא לעלות בכבש אז דרך ימין פונה תחילה במזרחית לפוניות אבל כאן עומד לתעה ועוד הא אין מעבירין על המעות וכי פנה תחילה בקרן מערבית היה לריך לימן שם ותוקפת שם [ביומא ע"ו ב' ד"ה ויחיב שני] הבינתו בזה וכתבו בזה אלינא דר"ש אים המלפה והיא יכול לסבור בחלי הסוגרה הוא לפון [וא"כ הי' קרוב יותר לקרן לפוניות מזרחית וק"ל] ע"ש ולא כתבתי מפני הריבות אבל לפי תשנה שלנו שאומר שנתתה על קרן לפוניות מערבית [ממש] אי אפשר לומר כן ותוכה היה. ולולי פירושם הי' אפשר לומר כך כוונת הגמרא דהלא הסמוכ עומד במזרח ופניו למערב וא"כ המקבל עומד בלשונו של מזבח ופניו למזרח וא"כ אם יספון פניו למערב הרי נולן דרך מערב ולקרן מערבית דרומית אז תכף פונה דרך שמאל ושמאלו למזרח והולך ג"כ דרך מערב ושמאלו למזרח לכן הולך תכף בשקבל בפון [ופניו למזרח](בשוה) [יעבר] דרך הפון וימיו למזרח ופנים בקרן מזרח לפוניות מזרחית ותעם מספר דרך ימיו למזרח למזרח ומשם לדרום ומן דרומית מערבית רק לפי' [זה] לריך לגרום שהן לפוניות מזרחית ואח"כ מהן דרומית מערבית רק רש"י פי' לפי גירסא זו מזרחית לפוניות ואח"כ מערבית דרומית אבל הוקה כל"ל אבל לפי פי' אני יכול ג"כ ר"ש אים לתלפה לסבור כמשנתנו [כלומר ולא כדעת התוס' דס"ל דבל אלי הסוגרה ובו' ע"ש והי' שותם לכאן הן המזבח והי' קרוב יותר כו' כ"ל רק ס"ל כמשנתנו דהי' שותם אל המזבח ממש בקרן לפוניות מערבית ומ' שם הגהת הר"ל שמתה ז"ל מדעתו ומ' שם הגהת הגאון מהור"ר יעקב בי בעהמ"ח ספר מלא סרוטים) וסמ"ו יודע האמת ודו"ק:

פרק ה מ"א תי"ע ד"ה מוסיפין כו' ולא בה כו' עכ"ל ולולי דבריהם הייתי אומר שהלא בפיומם בפרק ז' משנה ב' אומר אלא שבמקדש אומר כו' אלא ברכות והלא אין מברכין רק ברכה אחת קודם שמתחיל לזרוק [היינו ברכת אשר קדשנו וגו'] וא"כ אף בגבולין היא ברכה אחת אלא [ע"כ] מה שמברכין את ישראל נקרא ברכה אף בלא שם ומלכות רק הגמרא אומר דכל ברכה שתקנו חכמים בשם ומלכות אם מוכר אז שם אז מלכות ופשיטא שניהם אינו ברכה ולא יצא ידי חובתו ולאיה יותר מפורש בתורה ואלה יעמדו לברך את העם כו' ולא אייך שם שם ומלכות רק שבלפי הר גריזים הפכו פניהם ואמרו ברוך הקים אבל לא יעבה פסל ומסכה וכן כולם וכן בלעם הרשע אמר וברך לא אביבנה ולא נזכר שם ומלכות וכמה פסוקים בזה [וא"כ הברכה לשמה היולא הוי אמי בלא שם ומלכות דהא לא הוי ברכה המלית אז ברכת הנהנין וק"ל]: **שם** תי"ז בשמעה ושוקה בין האולם כו' עכ"ל לא שמבאר בשום מפורש לשה שוקה לאיזה זמן הנשמעים היתה כאן לבהנים. וא"ל שמאיזה מעשה אחר שוקה היה לו לומר ד' דברים היה משמש. רק לאיתי בכ"מ פ"ו מה"ת נראה מדבריו הגיבו בין האולם וכו' הייו שכל הכהנים שלא זכו בפיים הלכו ע"ש ולפי דבריו שמדו שם של מעלות האולם עד שהקשיבו ובאו ג"כ לעמוד עמהם ולפי דבריו כשהגיעו שאר כהנים בין האולם כו' שוקה כדי שיתקבלו כולם כו' מי שמעם קולה והיינו לפעלות לזרוק ולהשתחות שם אבל זה דומה לשה לא שתהיו לזרוק עד שבבר יקמו ויחזו כי אז שם אחיף ובם כתב הכ"מ שהרמב"ם הפך הסדר ולי אפשר לומר שבביון הפך הסדר דמדבתו הגיבו בין האולם למזבח היינו הכהנים שבבר הקריבו וחזרו כמו שכתבתי בפי' ואז שוקין המגיפה ואז (היו) כל השומע קולה בא לזרוק [ובם] (ובם) להשתחות ומי כאן והלל מפרש בפרקים הבאים [כן] אפשר לומר דעת הרמב"ם ומפני הריבות לא הבאתי לשון הרמב"ם ועיין שם בפ"ו מה"ת הלכה ד' הלכה ה':

פרק ו מ"ג בהרע"ב ד"ה לאוכבו כו' הכף בתפיו של המקטיר כו' עכ"ל לא הבנתי דהא ביד המקטיר הבזך ואם יתן לתפיו אמאי יחזיק הכף דהיינו הבזך ואם יתן תחת זרועו האיך יתן על האם אלא יכול לכוון ואם היה המשנה אומר בתפיו היינו אומר [היינו] ביד אחת [וביד השני] (ובה) הבזך ואם נאמר תמילה טתן על האם מה שבתפיו ובינו ובינו מתן לאוכבו הבזך ואח"כ מתן הבזך הלא הולם פוכשים בעת הקטרה. רק הרב פי' לפי שיעתו שבתב לעיל פ"ה משנה ד' המעלה הכף גדוש דהיינו מהבזך על הגבולים וא"כ קשה כל"ל אבל הרמב"ם נתבונו פ"ג מה"ת הלכה ז' ע"ב משמע שהיה מתן הבזך לא הבו והאוכב מתן לתוך תפיו הן מה שבבזך הן מה שבתבזר ואוה נכון והרב פי"ו לא העיר בזה:

פרק ז מ"א בתשנה וכיון שמעם כו' עכ"ל ל"ל דמזה דקדק הרמב"ם מה שהביא הרב תי"ע ד"ה שהוא יולא כו' היינו בחזכתו דאי בכניסתו למה לי שמע הלא מומה שהכ"ג נכנס ממין אלא ע"כ בחזרה מבפנים והפרוכת היה פרוש ואז לא היה רואהו רק שמע וגם מה שבתב הרב תי"ע דכל היום היה מוגבה וכו' זה דומה שלא הזכיר שמעה זה אלא מלאה דבשבת מתון והיה רואה אותו אז אין מידוש שהגביה לו אלא אחי לאשמועינן שאף בחזרה שלא היה רואהו וכיון שמעם הגביה: **שם** תי"ע ד"ה הפרכת כו' זהה לא שמעתו בשום מקום עכ"ל. הרב משנה למלך בפ"ה מהלכות כלי המקדש כתב דאשמעתיו מן הרב ומן הרב תי"ע [נמ'] שהוכה ומביאו הרמב"ם בפ"ז מהלכות הל"ל והוא בהמוכות דף ק"ו בתחר שם ר' זכרה י"ג פרכת היה שם וחשיב ג"כ אחד על פתח היכל ע"כ רק שבל הר"ב אין בתפיסה שבא לאולם היה פרכת ואפשר הרב דע"ב [ס"ל] דהלא קדושת היכל והאולם חדא היא כמו שכתב הרב תי"ע בחמ' כלים פ"ח מ"ע ע"ש ואינו נכנס לשם אלא רמון ידים ורגלים אל"כ למה יכנס הממונה בחנם לאולם אלא בחמת היה עומד מון לאולם ומגביה לו רק פרכת של אולם ופרוכת של היכל אז מגביה לו מאלו הבלבה שהולכין שמו: **מ"ג** תי"ע ד"ה הגיבו כו' הא אחכתן כו' עכ"ל [וי"ל] שאלו שלא תקישות לא היו אלא בזמן שכ"ג מקטיר ומעמא לו משום כבוד שלא כ"ג לו משום שאחי כהנים כשהיו מוכנים היו הולכים שכף לקרן לדומית מערבית ואז היו רואין כל העומדים לומר ביל אבל כ"ג שהיה מקיף המזבח אז לא היו יודעין מפני הגיע לקרן שלריך לנסך ואז לסיומן עמה כהנים על שולמן ותקע וכו' והאוכל ולא היה [בכל] יום לא המיב:

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

מסכת מדות

פרק א מ"ב בתמנה מים סר סכיח ס' כ"ל שבכל תמתר ומעמר סיו סרכה לוים
ויהיו מחלקים סלילה לכמה מלקים וכל אחד ואחד מיו יהן בחלקו כדרך
שומרי המלכים לאלה"ם קשה מדע דזה מי מעבר שלא יהן כל סלילה ומוד סמרי בפי'
נאמר בתמנה מ' בן לוי יהן לו מנמון וגם הכהן מתן כאותו ויהן וקלו על סאומר [פי'
בתמ' תמיד פ"ח מ"ח ופרחי כהונה לוים כמקו בתרן לא סיו יהנים בבגדי קודש וכו'
רע"ב אם ד"ה לוים כמקו בתרן וכו' כדרך שומרי מלכות המלכים] אלא ודאי כמו שבאמרתי
ואם יהן בחלקו אזי סיו לוקין אותו וק"ל: מ"ב מי"ע ד"ה קופיטם כו' ואיטו מקיף כו'
עכ"ל. אמת הוא אומנת בעלמא אצ"ל כלאה ליתן עצם לתה אינו מוצב דרך ימין ובלאה
המאמל מן הדלוס מצם אצם סיו אני אבנים וגם מיקר מצמים ואח"כ מסבב בכדי
זיקיים בשבר המחנה אצם סיו מיקר הסתלה אצמה הסיכל סיה בחנה מצא"כ
אם סיה מוצב דרך ימין סיה מסבב עד שבא לפאת מערב שהוא מתחוריו
כנ"ל ודו"ק:

פרק ב מ"ב מי"ע ד"ה שהיו כו' מוצות ז' על ז' כו' עכ"ל. בפ"ח מצמה ג' שביח
הרב מי"ב בצם לאלי"ה ברים כו' ע"ב ולכן נקרא עדי פי' מוצב עכ"ל וכתב
[סרב מי"ב] ולא סבינותי כו' ע"ב ותוכה סיה ונראה לי (דה"ב) דסיו מאבנים מוצות כזה
דסיינו ג' הוא לאצה וב' ב' הוא אבקיפה ממלא סיו לבשר כזה ג' זוים
דסיינו לתבה ב' ולמעלה ג' מצא"כ אם סיה למעלה מקקיף סיו לה
ד' זוים ב' לתבה ב' למעלה וב' למעלה [ועיי"ל סוא שלא בלבון כומי וזה שאמר
הרב לאלי"ה ולכן נקרא עדי פיכוח מוצב כלומר שהבני [היינו המקיף]
אינו מלכים [לא הבני אבנים מוצדים בעצמן] לאחוקן אם היה מקקיף
עליהם היה המקקיף מוכב [אם אמי המזוזות והוא הי' מצמידים וקי"ל]
אבל כאשר ליכאי לא הבנים על הבר סיו מיצדים [מצמן וכו"ל] ומלאתי מון ל'
בב' י"ב נגעים [מ"ל] בים מכיגין פי' בבל ג' זוים [וע"ש בכס"ב מפי'] שלא בלבון כומי עדי
וגם בהבאיון פ"ו מבנה ב' הבנים ב"ש בחוש' [ע"ש ד"ה הבנים] ובאחר נכנה לאי"ה
לבנין הבנוד (בבולה) [ב"ב] לא נראה הינור ואף בלא הלבקיפה המחוטה יש
כאן ב' קלוות לא' למעלה וב' למטה:

לקוטים מספר משנת חכמים.

מסכת תמורה

פרק א מ"א כתי"ע בד"ה ג' אבנים הבית קונים דסגמרא דס"ד הני מילי מוקם
דשוה בין ביחיד בין בציבור אבל הכא כיון דשוכם דאינו שוה בכל הוא דתנן
אין הציבור ומשותפין שוין תמורה אבל נמי כי מבדיל לא לקי קמ"ל. הכי מדברי הגמרא
מבאר דבציבור ליכא מלקות וזה דלא כדברי הרמב"ם שבאיר הרע"ב שבאר דציבור
ומשותפין לוקין ואין שוין תמורה ומתעיין בגמרא דף ג' ע"ב הבית כת"י דהכי נרסינן
הני מילי לאו שוים בו מבאר אבל הכא דלאו אמין בו מבאר פ"ש אי"כ הוי אמר כדברי
הרמב"ם גם כת"י הבית גירסת הגמרא שבית הסוקפות יום טוב ובאי הציבורים תנו'
בפלוגתא דתנאים בסוף הפרק כמו שכתבתי ע"ש: מ"ו כתי"ע בד"ה קרבנות בדק הבית
שכתב דאין פלוגתא בתנאים ע"ש ולדעתי יש פלוגתא גדולה. דהא קי"ל דציבור ומשותפין
לוקין ואין שוין תמורה מבאר דיליפין ממבאר בסתם ולא אתמבר רק הבאה דהיינו
אמין עושה תמורה אבל מהלאו לא אתמבר לבור ושותפין ולכך לוקין ולא"ק דיליף
מדכתיב לא יחליפנו ולא יחליפ לאון יחיד דלא קאי על לבור ממילא אתמבר גם הלאו ולא
בלבור אף הלאו ולא לקי בלבור. וכבר כתבתי בתמנה ג' והבאתי קושית הגמרא הבית
הבילבות ותלית בפלוגתא דתנאים ע"ש. וכן הוא בגמרא בסוף הפרק הבית בדיתא
פלוגתא ע"ש. ועוד נראה דהא לדבי אמתון דיליף ממבאר בסתם ואתמבר לבור ומשותפין
וקדשי בדק הבית וקרבן נכרי וכן הוא בגמרא וכן הבתיק הרמב"ם בתנאו דקרבן נכרי
אין עושה תמורה מבאר דיליפינן ממבאר בסתם שיהא קרבן יחיד וקדשי מזבח וקרבן שלמים
אבל לא"ק דיליף לבור מלשון המקרא וקדשי בדק הבית ממבאר מבאר דלא מקרי קרבן
אבל קרבן נכרי לא ממבאר וכן הוא בגמרא ברים מבלתין דר"ש קובר קרבן נכרי אין
עושה תמורה ור' יוסי קובר דקרבן נכרי עושה תמורה ע"ש:

מסכת בריתות

פרק ב מ"ב הבית ליפוריו ונתנגב לא עלו לו עד שיביא אם מחאתו וכתב הרע"ב
שאינו קובע בדלות אלא בשעת הבאתה ע"ש ונקשה למה הזכיר בתחילתו
הבית ליפוריו ושיינתי בגמרא דפריך שבית ליפוריו למה לי ותנני מאוכלת מתכלת ושני
קמני הבית ליפוריו ונתנגב אינו חייב אלא קרבן א' ולקבוע בבשיטות הולכין אחר הראשון
ותימה על הרע"ב אלא בחיבו. ושיין בתר' נגעים פ"ד מ"ו בתי"ע בדבור הראשון מבלה
בתחילה והתימה על הרע"ב בד"ה ומיהא בשנגע שבתב וז"ל ואיכא למידק אי הבא כמי
בבהיר דאוי לבית קרבנותיו אי מחייב קרבן על כל נגע ונגע כמו בגזיר ע"ש ובתחילה
בבורו שבאלה מתנו קונים הכ"ל דאפילו אם הבית ליפוריו שהוא יום הבאת קרבנותיו
ונתנגע אינו חייב אלא קרבן אחד ושייכתי בכאן מצינו שבית הסוקפות יום טוב
שהוא מקונים הגמרא דליקא דליפוריו אינו מחלק אבל אנשי אם הבית הוא מחלק אנשי
כתנגע אחר הבאת אחת מביא קרבן אחד:

פרק ג מ"ו הבא על אחותו חייב אלים מוצה אחותו ובלתו ואחות אחתו ופיכם
הרע"ב הבא שבא על בתו ואוליד אחתו את ובא לאיבן אלא הבא הרי
אמה אשה עליו מצוה אחותו ואחות אחתו ולדעתי בחנם נלחם לפרש דוקא
על ידי איסור כל"ל דמבכתת לה גם על ידי היתר כגון ראובן שבבא בת לאה ומתה
בת לאה ובאה אח"כ אחות לאה ומגלה לאה בעצמה אסורה עליו מצוה אחותו אף בעמתה
אחתו והוי ליה אחותו אחר מיתה וקי"ל כר' עקיבא דאחותו לאחר מיתה איסה בביאה
ת"מ חייב עלי' כרת ומתילה חייב עליה חטאת בחטאת אחת וכן פוסק הרמב"ם בפ"ב
מהלכות אסורי ביאה דין ח' דחייבין עליה כרת וכן דעת הסוקפות דלא כפי' הרמ"י:

פרק ה מ"ח כ' אמצעין אומר זה כו' ומיהן מביאין מנחת אחת ובתב הרע"ב
מבבאינו הגמרא במוקדשין הביאה ליה דגלי לחמנא דאיסור חל על איסור
ובאמת לא קשה מתנה ד' פ"ג דבמשנה. ואני אמה דגמרא קאמר דלא מקבי בבייתא
דקאמר כ' אמצעין דאין איסור חל על איסור ולא הבית מחמיתין דמסכת שבועות ע"כ
ולי נראה דלא קשה כלל דהכא הסוקפות במסכת שבועות דף כ"ג הקבו מאי פירוש הגמ'
מאיכל נבילה ביום כיפורים דלמא אלאי יום כיפורים דאינו אלא איסור כולל מצוה הני
לא חל על איסור נבילה אבל הכא נבי איסור אחר דהוי איסור מוסיף אית ליה כמו כ'
יוסי דלית ליה איסור כולל ואיסור מוסיף אית ליה. וי"ל דהכ"ם ידע דלית ליה לר'
אמצעי אפילו איסור מוסיף מדאמר פ' אבבה אחון הבא על אחת אחיו בביאה אחות
אחתו כו' ואע"פ לא מחייב כ' אמצעי אלא אחת ואי"ל אחתו לא הבית הכ"ם מהאי
דאבבה אחון ל"ל דהכא מבית מצוה דהוי איסור אחר על איסור קל וכן בנבילה ביום
הכיפורים ואי מצוה דהכא איסור כולל כיון דאבבאן דלית ליה איסור כולל באיסור אחר
ה"ל לית ליה איסור מוסיף באיסור אחר אבל באחת אחיו הבית אחות אחתו לא הוי
איסור אחר דהוי הכא ע"כ מוכח דאיסור אחר אבל הכא אחות אחתו לא הבית אחות
דהבית אינה אלא איסור אחר אבל הכא הבית אחות אחתו ג"כ איסור אחר דהבית
איסור בכרת ע"ש:

מסכת מעילה

פרק ב מ"ו ומצנה ז' שבתב הרע"ב דלא נרסינן ובלינה עי' בפי"ע שהבית בשם הסוקי'
לבתיר דברי רע"ו ואבע"ב עיין מה שבתבתי והאריכתי במסכת תמורה בפי"ח
מצנה ב' דמוכח דלא מקדש אחור לאחר לינה וכן הוא בת"מ שם דאם נפדה על הבולתן
אחר הבאת ישתנה לבבה הבאה שהאילו הוא על הבולתן ימים רבים אין בכך כלום לפי
שאין הבולתן מקדש לאחר רק בשבת א"כ מוכח דאין שבטול מקדש לאחר רק הבולתן מקדש
הלאחר לינה:

מסכת תמיד

פרק ג מ"ז פי' בתי"ע בד"ה לא היה שותה שתאה על דברי הסוקפות בתה שהקשו
דלתה לא קבא לא פחת מ"ש. והמתיין בתבבת יומא דף כ"ע יראה שכן
בעצמן בתבו דברי הבי"ע והקשו דלא איין הקבא דלא פחת גבי שלמים הוא"ל ואנו לתיית
גם לתמיד מבלמים ומתילה לא מבבת דין זה גבי שלמים דהיינו לא שבתבו קודם
לתמיד והיה לו לבתיב הקבא גבי תמיד ומתילה נלמד גבי שלמים והוא שבתו:

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org